

Tartu Ülikool

Sotsiaalteaduste valdkond

Narva kolledž

Õppekava „Koolieelse lasteasutuse õpetaja mitmekeelses õppekeskkonnas“

Kristi Heinaste

**ERINEVAS VANUSES LASTE VANEMATE SUHTUMISE
VÕRDLUS ÕUESÕPPESSE ÜHE TARTUMAA LASTEAIA
NÄITEL**

Bakalaureusetöö

Juhendaja: Lehte Tuuling, MA

Narva 2025

Olen koostanud töö iseseisvalt. Kõik töö koostamisel kasutatud teiste autorite tööd, põhimõttelised seisukohad, kirjandusallikatest ja mujalt pärinevad andmed on viidatud.

.....
(töö autori allkiri)

Lihlitsents lõputöö reprodutseerimiseks ja üldsusele kättesaadavaks tegemiseks

Mina, Kristi Heinaste (sünnikuupäev: 10.05.1995)

1. Annan Tartu Ülikoolile tasuta loa (lihlitsentsi) enda loodud teose „**Erinevas vanuses laste vanemate suhtumise võrdlus õuesõppesse ühe Tartumaa lasteaia näitel**“, mille juhendaja on Lehte Tuuling, reprodutseerimiseks eesmärgiga seda säilitada, sealhulgas lisada digitaalarhiivi DSpace kuni autoriõiguse kehtivuse lõppemiseni.
2. Annan Tartu Ülikoolile loa teha punktis 1 nimetatud teos üldsusele kättesaadavaks Tartu Ülikooli veebikeskkonna, sealhulgas digitaalarhiivi DSpace kaudu Creative Commons'i litsentsiga CC BY NC ND 3.0, mis lubab autorile viidates teost reprodutseerida, levitada ja üldsusele suunata ning keelab luua tuletatud teost ja kasutada teost ärieesmärgil, kuni autoriõiguse kehtivuse lõppemiseni.
3. Olen teadlik, et punktides 1 ja 2 nimetatud õigused jäävad alles ka autorile.
4. Kinnitan, et lihlitsentsi andmisega ei riku ma teiste isikute intellektuaalomandi ega isikuandmete kaitse õigusaktidest tulenevaid õigusi.

Narva

16.05.2025

SUMMARY

Comparison of Parents' Attitudes Towards Outdoor Learning Among Children of Different Ages in One Kindergarten in Tartu County

Outdoor education is one of the teaching methods that is rising in popularity and interest. It is an important part of teaching and learning during kindergarten years. The application of outdoor learning is one of the ways to make learning activities more diverse. Outdoor learning helps support children's development in many areas, e.g. cognitive development and physical development. Outdoor learning creates good experiences and helps build a meaningful connection to nature. As outdoor learning is gaining interest among kindergartens, it is also relevant to understand how parents understand outdoor learning and what are their expectations and attitudes towards outdoor learning.

The aim of this bachelor's thesis is to explore the attitudes and expectations of parents in Elva's kindergarten regarding the application of outdoor learning in the educational activities of the children.

The first theoretical part describes the definition and nature of outdoor learning, its effect on children's development and the significance of the outdoors as a learning environment. The second part of the thesis describes the research methodology and the sample description. The third part showcases the results of the study and the analysis.

The empirical study uses a quantitative method and an anonymous questionnaire survey for data collection.

The results show that the majority of parents understand the method of outdoor learning and value it as an important part of children's development and education. They also voice their support for children's involvement in outdoor learning and express their interest in and have certain expectations regarding the use of outdoor learning as an educational teaching method in kindergartens. The majority of parents agree that outdoor learning does make the educational learning processes more diverse while supporting children's development in many areas. They also concur that outdoor learning helps children learn about the nature and environment around them. Parents however have some concerns regarding the method of outdoor learning – changing weather conditions and safety during outdoor learning.

SISUKORD

SISSEJUHATUS	6
1. ÕUESÕPPE MÕISTE JA KASUTAMISE OLULISUS LASTEAIA ÕPPE- JA KASVATUSTEGEVUSTES	8
1.1. Õuesõppe mõiste ja tähendus	8
1.2. Õuesõppe kasutamine õppe- ja kasvatustegevustes.....	9
1.3. Õuesõppe kui pedagoogilise lähenemisviisi mõju lapse arengule.....	11
1.4. Lapsevanemate roll lapse arengu ja õuesõppe toetajana	13
2. UURIMISTÖÖ METOODIKA	15
2.1. Uurimistöö eesmärk ja uurimisküsimused	15
2.2. Meetodi valik ja kirjeldus	15
2.3. Valimi moodustamine ja kirjeldus	16
2.4. Uurimisprotseduuri ja andmetöötlusmeetodi kirjeldus	19
3. UURIMISTÖÖ TULEMUSED JA ANALÜÜS	20
3.1. Lapsevanemate arusaam õuesõppest	20
3.2. Lapsevanemate suhtumine õuesõppe kasutamisse	22
3.3. Lapsevanemate ootused lapse osalemisel õuesõppes	27
3.4. Erinevas vanuses laste vanemate suhtumise võrdlus õuesõppesse.....	31
3.5. Arutelu	34
KOKKUVÕTE	37
KASUTATUD KIRJANDUS	39
LISAD	42
Lisa 1. Küsimustik lapsevanematele	42

SISSEJUHATUS

Dahlgren ja Szczepanski (2006) on viidanud, et praegusel kasvaval nutiajastul on lapsed võõrandunud loodusest ning jäänud kinni virtuaalmaailma. Õuesõpe on selle probleemi lahendamiseks üks võimalik õppimisviis lasteaiaõpetajate igapäevatööst ja lasteaiad on püüdnud hakata aina rohkem seda rakendama. Õuesõpe toetab lapse arengut mitmekülgset, sealjuures annab lapsele võimaluse avastada ja uurida iseseisvalt (Tuuling, 2013, lk 105).

Õuesõpe on õppemeetod, kus laps saab õppida võimalikult pärielulises keskkonnas ja kogeda ehedat eduelamust (Dahlgren jt, 2012; Bilton, 2010, lk 1). Õuesõpe võimaldab lõimida kõiki Koolieelse lasteasutuse riiklikus õppekavas (2008) väljatoodud valdkondi. Eestis läbiviidud uuringute tulemused näitavad, et vaatamata õpetajate positiivsele suhtumisele ei rakenda kõik lasteaiad siiski piisavalt õuesõppe võimalusi ja paljudel õpetajatel on endiselt arusaam, et õuesõpe tähendab ainult loodusõpetust. Õuesõppe rakendamise takistusena tuuakse välja ka lapsevanemate vastuseis (Tuuling, 2018, lk 116). Samas on bakalaureusetööde raames läbiviidud uuringud näidanud, et lapsevanemad on teadlikud õuesõppe mõistest ning mõistavad ka õuesõppe kui metoodika iseloomu (Kukharenkova, 2023).

Lapsevanemate ja lasteaia personali, sh ka juhatuse, ühine vastutus on luua lapse arengu, õpetamise ja kasvamise toetamiseks kasulik ja sobilik arengukeskkond. Arengukeskkonna loomiseks on vaja kõigepealt luua hea koostöösuhe lasteaia personali ja lapsevanema vahel. Mitmed uurimistööd on näidanud, et lapse jaoks on pere ja lasteaed põhilised arengu- ja mõjutegurid, mis toetavad last vajalike kogemuste omandamisel tulevikuks (Almann, 2009).

Varasemad Eestis läbiviidud uurimistööd on näidanud, et lapsevanemad mõistavad õuesõppe mõistet õigesti ning ka seda, et õuesõpe on seotud õppe- ja kasvatustegevusega, mis toimub ruumist väljas, nt looduses. Uuringud on välja toonud, et vanemad on õuesõppe suhtes toetaval seisukohal ning pigem pooldavad laste õues viibimist (Hõru, 2014; Kukharenkova, 2023; Keel, 2024).

Uuringus osalevas lasteaias on õuesõppe rakendamine võetud üheks põhisuunaks ja väärtuseks. Õuesõppe rakendamisel on oluline lisaks õpetajate valmisolekule ka lapsevanemate toetus. Lasteaias käib erinevas vanuses lapsi ning nendes vanemate suhtumine ja ootused õuesõppe suhtes aitaksid lasteaias rakendada õuesõpet efektiivsemalt.

Eelpool toodule toetudes on oluline uurida lapsevanemate arusaamasid ja ootusi seoses õuesõppe rakendamisega lasteaias.

Antud töö eesmärk on välja selgitada erinevas vanuses laste vanemate suhtumine ja ootused seoses õuesõppe rakendamisega ühe Tartumaa lasteaia näitel.

Lähtudes uurimistöö eesmärgist on püstitatud järgmised küsimused:

- Kuidas mõistavad erinevates vanustes laste vanemad õuesõpet?
- Milline on uuritava lasteaia lapsevanemate suhtumine õuesõppe kasutamisse lasteaia õppe- ja kasvatustegevuses?
- Millised on lapsevanemate ootused seoses õuesõppe rakendamisega?

Käesolev bakalaureusetöö koosneb kolmest osast. Töö esimeses ehk teoreetilises osas käsitletakse õuesõppe olemust, õuesõppe mõju lapse arengule, õuekeskkonda kui õpikeskkonda ja lapsevanema rolli lapse arengu ja õuesõppe toetajana. Töö teine osa käsitleb uurimistöö metoodikat ning valimi, uurimisprotseduuri ja andmetöötlusmeetodi kirjeldust. Uurimismeetodina kasutatakse kvantitatiivset uurimisstrateegiat. Töö kolmandas osas analüüsitakse tulemusi ja tehakse kokkuvõtte.

1. ÕUESÕPPE MÕISTE JA KASUTAMISE OLULISUS LASTEAIA ÕPPE- JA KASVATUSTEGEVUSTES

1.1. Õuesõppe mõiste ja tähendus

Õuesõpet iseloomustatakse tihti kui tegevuskeskset õpet, mis toimub üldiselt õues. Õuesõpe on loomult aga õppemeetod, mis leiab ja annab võimalusi puutuda loodusega kokku (Dahlgren & Szczepanski, 2006, lk 56). Õuesõpe annab eelduse, et läbi õues läbiviidavate õppetegevuste omandatakse praktilisi teadmisi (Dahlgren & Szczepanski, 2006, lk 19). Õuesõpe on seotud ümbritseva keskkonnaga ning üldjuhul viitab õppetegevustele, mida viiakse läbi välitingimustes. Õuesõppe keskkonnades saab luua situatsioone, mida ei ole võimalik kujutada siseruumides või sisetingimustes (Dahlgren & Szczepanski, 2006, lk 27). Õuesõpe on võrdväärne toas õppega. Mõlemad keskkonnad täiendavad üksteist. Õuesõppimine on läbimõeldud, struktureeritud ja õuekeskkonda otstarbekalt ära kasutatav õppe- ja kasvatustegevus. Õppimine õpiõues on võimalus kogeda õpitavat meelte kaudu, uurida, katsetada iseseisvalt ja teha koostööd (Tuuling, 2018, lk 116).

Mikk Sarv (2012) on õuesõppe mõistet määratlenud nii: „Õuesõppimine on õppimine ehedas looduskeskkonnas kõigi meeltega vahetu kogemise, ise tegemise ning kogetu teistele vahendamise ja edasiõpetamise teel. Szczepanski ja Nicol on toonud välja õuesõppe viis olulisimat tunnusjoont:

- 1) koht, mis aitab õppida;
- 2) õuesõppimine on seotud kõikide meeltega;
- 3) tegevuses osalemine ning vahetult millegi valmistamine tegevuse jooksul;
- 4) õpitu reflekteerimine ning uute teadmiste ja olemasolevate teadmiste sidumine;
- 5) õpitava mõte, mida saab teistele edasi õpetada (viidatud Sarv & Vilbaste, 2009).

Õuesõppe kui pedagoogilise lähenemisviisi kasutamine võimaldab täita erinevaid eesmärke. Püstitatud eesmärkideks võivad olla tervis, meeskonnatöö või õuesõpe ise (Tuuling, 2018, lk 105). Üks eesmärkidest õuesõppe läbiviimisel on edendada hoolivust looduskeskkonna vastu ning arendada lastes looduse- ja kultuurikeskkonna järel hoolitsemise tahet (Dahlgren & Szczepanski, 2006, lk 14).

Lapse arengu jaoks on tähtis, et ta mõistaks, millal, kus ja miks ta elus õpitut vajab. Õuesõpe on siinkohal tõhus meetod, sest see annab lapsele võimaluse avastada, uurida, lahendada

probleeme, omandada uusi teadmisi erinevate aktiivsete tegevuste kaudu nii looduses kui ka teistes autentsetes keskkondades. Üheks õuesõppe meetodi eeliseks teiste õppemeetodite ees on erinevate õpetamisviiside, sh avastus-, probleem- ja aktiivõppe rakendamise võimalus. Õuesõppe kui pedagoogiline lähenemisviis aitab õppijal leida küsimustele vastuseid, millises kontekstis ja miks ta õpitud teadmisi ning oskusi vajab tulevikus ja kuidas neid igapäevaelus kasutada (Raadik, 2009, lk 7).

Õuesõppe juured ulatuvad ideoloogiani, mis põhinevad kogemusõppel ja erinevatel praktilistel tegevustel, mis võimaldavad kontakti looduse, kultuuri ja ühiskonnaga (Dahlgren & Szczepanski, 2006, lk 14). Õppimisprotsessile annab kogemusliku külje looduskeskkonnaga otsene kohtumine ning aktiivne osavõtt ning õuekeskkonnas aja veetmine (Dahlgren & Szczepanski, 2006, lk 20).

Õuesõppe sõltub õpikeskkonna, tegevuste, koostöö, arengu ja tunnetusliku heaolu omavahelisest koostööst. Õuesõppe meetodis seob kõike tervis, mis on tegevustes osalemiseks ja/või läbiviimiseks määrava tähtsusega. Enesetunne mõjutab inimese võimet õppida, motivatsiooni ning toob endaga kaasa õppimisrõõmu. Tervislik elustiil loob parima keskkonna, kus õppimine saaks toimuda kõige tõhusamal viisil (Dahlgren, Sjölander, Strid, Szczepanski, 2012, lk 32).

Õuesõppe eesmärgiks on suurendada motivatsiooni, arendada arusaamist ümbritsevast keskkonnast ja maailmast ning tutvustada loodust väärtusena, mida on oluline hoida. Õuesõppe eeliste hulka kuuluvad mitmekesised õpetamismeetodid, nt avastus-, probleem- ja aktiivõppe, mis toetavad kogemuslikku õppimisviisi.

1.2. Õuesõppe kasutamine õppe- ja kasvatustegevustes

Õuesõppe kasutamine sai Eestis alguse 20. sajandi alguses, mil keskkonnateadlane ja pedagoog Johannes Käis pani aluse loodusteaduslikule kasvatusmeetodile. See hõlmas endas ekskursioone, looduslike kooliaedade loomist ja vaatlusi looduses (Vihman, 2016). Johannes Käis on sõnanud: „Igas lapses elab lapsest saadik seesmine tung looduse poole.“ (Käis, 1996).

Õuekeskkonna organiseeritud ja planeeritud peab olema samal tasemel siseruumidega, et kasutada seda õpikeskkonnana. Õuekeskkond peaks soodustama lapse nii sotsiaalsete kui ka kognitiivsete oskuste arengut (Tuuling, 2013, lk 113).

Rootsis läbiviidud uuringute järeldusena saab öelda, et lapsed, kes õpivad õuesõppe meetodil, kogevad vähem vägivalda, stressi ning negatiivset minapilti (Gustafsson, Szczepanski, Nelson, Gustafsson, 2011). Sellest saab järeldada, et õuesõpe pakub lastele vabadust, positiivset enesehinnangut ning lasteaedades ja koolides tekkinud probleemidele lahendusi (Tuuling, 2018).

Õuesõppe abil õpetatakse last ümbritsevat keskkonda, sh ka loodust, märkama, uurima ja avastama (Timoštšuk, 2005). Õuetegevused annavad lastele võimalusi tegeliku maailma kogemiseks ning saada sealjuures otseseid kogemusi ja teha midagi reaalselt (White, 2008, lk 9). Õues viibimine annab lastele võimalusi arendada ja mängida loovmänge, mida ei võimalda siseruumid. Suurem liikumisruum annab lastele vabadust. Lapsed on välikeskkonnas pingevabamad (White, 2008, lk 89). Õues olemine pakub lastele mitmekülgseid võimalusi õppimiseks ning soodustab ka lapse arengut (Tuuling, 2013, lk 98).

Looduskeskkonna laialdasus ja mitmekülgsus annab võimaluse lõimida ainevaldkondi läbi erinevate õppetegevuste (Dahlgren & Szczepanski, 2006). Koolieelsete lasteasutuste riiklikus õppekavas (2008) on välja toodud erinevad valdkonnad, millest üks on „Mina ja keskkond“. „Mina ja keskkond“ valdkond keskendub lasteasutuses läbiviidavatest õppe- ja kasvatustegevustest, mis toimuvad erinevates keskkondades, sh ka õuekeskkonnas. Kõige mugavam ja parem on õuesõpet siduda valdkonnaga „Mina ja keskkond“, sest antud ainevaldkonna õpiväljundiks on, et laps oskaks märgata ja hoida loodust ning mõista ümbritsevat loodust ja maailma tervikuna (Koolieelse lasteasutuse riiklik õppekava, 2008). Siiski on võimalik õuesõpet rakendada ka teistes riiklikus õppekavas välja toodud ainevaldkondadega (Tuuling, 2013, lk 117). Quebecis läbiviidud uuringu põhjal leiti, et õpetajad viivad õuesõpet läbi selleks, et lapsed saaksid olla õues, olla looduses, teha füüsilisi tegevusi, pakkuda füüsilist vabadust, suurendada keskkonna teadlikkust, pakkuda lastele naudingut ja interdistsiplinaarset õppevormi. Õuesõppe võimalustest ja meetoditest kasutatakse jalutamist, vabamängu, jooksmist, kokkamist, onni ehitamist, lühiajalist kunsti, lisaks veel erinevaid sporditegevusi, nt suusatamist, iluuisutamist ja ka telkimisvõimalust (Beauchamp, Lacoste, Kingsbury, Gadais, 2022). Eestis läbiviidud uuringust tuleneb aga, et

õpetajad rakendavad enamjaolt vaatlemist, uurimist ning õppemänge. Õuesõppe meetoditest rakendatakse kõige vähem matkamist (Tuuling, Ugaste, Õun, 2015).

2022. aastal viidi läbi uuring, milles võrreldi Soome, Eesti, Iirimaa ja Türgi õuesõppe rakendamisel läbiviidud tegevusi. Eestis kasutati mängu, liikumistegevusi, vaatlust, avastust ning kunstitegevusi. Soomes mängu, liikumisharjutusi, avastust, töötegemist, eneseväljendust ja samuti kunstitegevusi. Türgi näitel toodi välja struktuurivaba mängu, pool-struktureeritud mängu, liikumistegevust ja väljasõite. Iirimaal kasutatakse õuesõppe rakendamisel kunsti ja disaini, muusikat, draamat ja loovmänge, keelt ja lugemist, matemaatikat ja arvudega seotud tegevusi, sotsiaal-emotsionaalseid tegevusi ning liikumist arendavaid tegevusi (Özgem, Akçil, 2022).

1.3. Õuesõppe kui pedagoogilise lähenemisviisi mõju lapse arengule

Piaget' teooria ütleb, et väikelaps õpib eset ja selle omadusi tundma nendega manipuleerides. Lapsed õpivad siis, kui nad midagi tegusalt teevad (Smith, 2008). Lapse arengu peamised osad koosnevad õppimisest ning arengu kolm põhiaspekti on vaimne, sotsiaalne (ja emotsionaalne) ning füüsiline ehk kehaline areng. Vaimse arengu mõiste all peituvad mõtlemine, õppimine ja arusaamine, sotsiaalse ja emotsionaalse arengu all suhtlemine, tundeline reageerimine ning füüsiline areng hõlmab lapse füüsilist kasvu, käelisi oskuseid ja lapse üldist tervist (Veisson, 2018, Krull, 2018, lk 34).

Lapse haridusteel on eriline koht õues mängimisel ja sh ka õppimisel, sest see annab lapsele erinevaid kogemusi. Õues mängimine on olnud kesksel kohal ka nt Fröbeli, McMillani ja Isaacs'i õppekavades (Riley, 2007, lk 191). Varasemad alusharidust hõlmavad uuringud on näidanud, et erinevad ja lõimitud tegevused, mis toimuvad õues, avaldavad laste arengule positiivset mõju, sest õues mängimine pakub lapsele võimalusi mängida kujutlusvõimega, arendada lapse sotsiaalseid oskuseid ning õues liikumine toetab lapse kehaliste oskuste arengut (Canning, 2010). Õuesõppe mõjub laste arengule positiivselt, sest see soodustab tervislikuma ja aktiivse elustiili kujunemist. Lastel on õues võimalik nautida füüsilist ja ka vaimset aktiivsust, vabadust ning võimalust liikuda. Õuesõppe aitab arendada ka laste loomingulisust ja oskust lahendada probleeme, pakkudes samal ajal võimalusi kujutlusvõime ja leidlikkuse arendamiseks (Tuuling, 2013, lk 104). Rootsi kasvatusteadlased Dahlgren ja Szczepanski (2006) on varasematele uuringutele tuginedes kindlad, et õues

õppimine parandab lapse füüsilist ning arendab lapse liikumisharjumusi, sh hoiab lapsel ära kurnatuse ja stressi. Ka Mikk Sarv (2006) on veendunud, et järjepidev õuesõpe vähendab stressi ning lasteasutustes vähenevad haiguspuhangud.

Eelkooliealiste laste tähtsaim töö on mäng, mida arendab uudishimu olemasolu (Kruuda, 2009). Lasteaias käiv laps on loomult uudishimulik ning tunneb huvi avastamise vastu. Lasteaiaaegne laps märkab erisuguseid esemeid enda ümber ning selline käitumine on lapse arengus väga oluline osa. Lapse huvi ärkab küsimuste esitamise ja probleemide lahendamise teel (Timoštšuk, 2005, lk 10). Tegevust läbi tehes arenevad lapse kognitiivsed oskused, sh tähelepanu, taju, mälu ning mõtlemine (Fisher, 2005). Õue kasutamine annab võimaluse parandada lapse tervist nende käeliste oskuste arengut ning ka keskendumisvõimet. Õuesõppe keskmes on kogu keha, et laps saaks tunda õpitud ja kogetut. Õuesõppe rakendamisel saab inimene kasutada kõiki meeli – nägemist, kuulmist, haistmist, maitsmist ja kompimist. Erinevate meelte kasutuse rakendamine võib olla rahustav ka väga aktiivsete laste jaoks (Quennerstedt & Öhman, 2021, lk 205). Laps õpib kasutades kõiki meeli, st katsudes, kuulates, vaadates ja nuusutades (Tuuling, 2018). Laps võtab uut teavet vastu taas kõikide meelte abil, märgates detaile, mida täiskasvanu ei pruugi märgata (White, 2008, lk 2). Lapse teadmised peaksid tulenema tema enda uurimise ja avastamise tulemusena (Raadik, 2009).

Lapsed leiavad vastuseid huvipakkuvatele teemadele kasutades uudishimu ja kujutlusvõime abi. Lasteaiaõpetaja ja lapsevanema töö on toetada lapse uurimisprotsessi, motiveerida last esitama küsimusi ning avastama kõike uut. Lapse toetamine uurimisprotsessidel arendab tema eneseväljendusoskust ning aitab lapsel õppida (Dahlgren, Sjölander, Strid, Szczepanski, 2012, lk 32). Nii lapsed kui ka täiskasvanud peaksid avastama loodust mängides ja kogema läbi mängu ka põnevust. Inimene, kes tunneb loodust ja mõistab ka loodusobjektide vahel olevaid seoseid, mõistab, et on ise üks osa loodusest ning ka vastupidi – loodus on osa iseendast (Tuuling, 2013).

Tervise- ja psühholoogiateaduste varasemad uuringud kinnitavad, et laste kokkupuude loodusega on seotud laste tervise arengutrendidega (Tuuling, 2018). Tervis on oluline inimese üldise heaolu ja võimaliku õpihuvi seisukohalt. Kui keha tunneb end hästi, on ka õppimisvõime suurem. Lisaks mõjub keha hea tervis positiivselt ka mälumahtudele ja motivatsioonile ning annab õpirõõmu (Dahlgren, Sjölander, Strid, Szczepanski, 2012, lk 32).

Õuesõppe eelised ja väljakutsed jaotatakse kuude kategooriasse – laste terviklik areng, tervis ja heaolu, mitmeliigilised praktilise õppe võimalused, kogemused looduses ja loodusest, õpetajad kui vahendajad ning õuesõppe korraldamine. Eelnimetatud kategooriad näitavad aga pigem õuesõppe positiivsemat külge, kui õppetegevused on struktureeritud ja hoolikalt planeeritud (Kiviranta, Lindfors, Rönkkö, Luukka, 2023, lk 107–114). Õuesõpe mõjub lapsele positiivselt ning on väärt tegusamat tutvustamist ja rakendamist (Tuuling, 2013).

1.4. Lapsevanemate roll lapse arengu ja õuesõppe toetajana

Toetudes varasematele uurimistöödele, saab järeldada, et lapsevanemad on teadlikud õuesõppe pedagoogikast kui lähenemisviisist. Keel (2024) on protsentuaalselt välja toonud, et enamus, s.o. 79% vastajatest on keskmiste või paremate teadmistega õuesõppest. Seevastu 21% vastajatest on väheste teadmistega või ei ole õuesõppest üldse teadlikud.

Lapsevanemad on teadlikud ka õuesõppe mõistest ning teavad, mida selle nimetuse all mõeldakse (Kukharenkova, 2023). Lapsevanemad peavad õuesõppe läbiviimisel tähtsaks seda, et lapsed saaksid praktilisi kogemusi, õpiksid tundma loodust ja seda kõikide meeltega. Lapsevanemad mõistavad, et õuesõpe aitab lapse mitmekülgsemale arengule kaasa (Hõru, 2014). Õuesõppe läbiviimist lasteaias peavad vajalikuks enamus lapsevanemaid (Keel, 2024; Kukharenkova, 2023; Hõru 2014).

Lasteaia ja lapsevanemate vaheline koostöö on lapse arengu jaoks väga olulise tähendusega. Vanema osalus on lapse arengus olulisel kohal, sest vanem on õpetaja ja suunaja lapse elus. Lapsevanema suhtumisest sõltub ka lapse huvi looduse vastu (Hõru, 2014). Lapsevanematel on huvi, et õppetegevusi viidaks läbi ka õues, kuid sel juhul peaks olema õppeprotsess õpetajatel läbi mõeldud ja turvaline. Õpetajad peaksid ennetama riske ja ohte (Kukharenkova, 2023).

Lapsevanemad näevad, et neil on väga oluline roll lapse arengu toetajana, sealjuures ka õuesõppe toetajana (Hõru, 2014). Lapsevanemad näevad, et õuesõpe mõjutab lapse arengut positiivselt ja võimaldab lapsel osaleda õppeprotsessis kõikide meeltega ning saada vahetuid praktilisi kogemusi. Üldiselt on lapsevanemad arvamusel, et võiksid osaleda rohkem ja tunda huvi erinevatest õuesõppe õppetegevustest (Alpius, 2020).

Lapsevanemate kaasamine õuesõppesse on hea vahend, et rikastada lapse õppeprotsessi. Lapsevanemate kaasamine matkadele, õppekäikudele, jalutuskäikudele annab lapsevanemale võimaluse kogeda õuesõpet samal tasemel nagu laps ning samas pakub nii lapsele kui ka lapsevanemale unikaalse tee omavahel leida uus suhtluskeel (Coşarbă, Torkos, 2023, lk 185). Samas leiavad lapsevanemad, et õues tegutsemine võib olla ohtlik ning seetõttu seavad piire õues olemisel. Lapsevanemad on otsustavas rollis, kas ja kui palju saavad lapsed aega veeta õues. Lapsed veedavad vähem aega õues kui lapsevanemad ise lastena, sest lapsevanemad piiravad turvalisuse või muude ohtude tõttu laste võimalusi veeta aega õues (Mart, 2021, lk 360).

2. UURIMISTÖÖ METOODIKA

Antud peatükk koosneb neljast alapeatükist, milles antakse ülevaade uurimistöo eesmärgid ning tõstetakse esile uurimisküsimused, kirjeldatakse kasutatud meetodeid, uurimistöo valimit ning uurimisprotseduuri ja andmetöötlusmeetodit.

2.1. Uurimistöo eesmärk ja uurimisküsimused

Õues koos lapsega õppimine on tõhus õpetamisstrateegia lasteaiaõpetajale (White, 2008, lk 49). Heaks õuesõppe õppekeskkonnaks on loodus, kus lapsel on antud võimalus vaatlemiseks, tegutsemiseks, katsetamiseks, võrdlemiseks jne. Lapsed avastavad ümbritsevat keskkonda vaatlemise ja kogemise teel. Väikelapsed õpivad nn katse eksituse meetodil (Tuuling, 2018).

Uuringus osalevas lasteaias peetakse õueõpet oluliseks ja soovitakse seda rohkem rakendada hakata. Õuesõppe rakendamisel on oluline ka lapsevanemate teadlikkus ja toetus, et tagada lastele sobiva riietuse olemasolu ja vanemate heakskiit. Sellest tulenevalt on antud uurimistöo eesmärk välja selgitada erinevas vanuses laste vanemate suhtumine ja ootused seoses õuesõppe rakendamisega ühe Tartumaa lasteaia näitel.

Lähtudes uurimistöo eesmärgist on püstitatud järgmised küsimused:

- Kuidas mõistavad erinevates vanustes laste vanemad õueõpet?
- Milline on uuritava lasteaia lapsevanemate suhtumine õuesõppe kasutamisse lasteaia õppe- ja kasvatustegevustes?
- Millised on lapsevanemate ootused seoses õuesõppe rakendamisega?

2.2. Meetodi valik ja kirjeldus

Empiirilise uurimistöo läbiviimisel kasutati kvantitatiivset uurimisviisi, kus andmete kogumiseks kasutati anonüümset ankeetküsitlust. Ankeetküsitluse kasutamine uurimismeetodina annab mitmeid eeliseid. Ankeetküsitluse kasutamine võimaldab koguda suurema andmekogu, sest selle kasutamisel on võimalik hõlmata rohkem inimesi ning lisaks võimaldab küsitluse kasutamine ka esitada rohkelt küsimusi. Ankeetküsitluse puudusena on

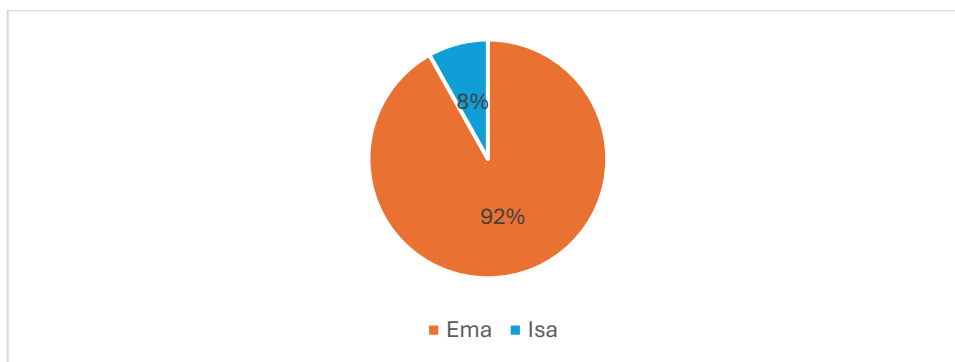
esile toodud küsitavus, kas ankeedile vastatakse ausalt. Lisaks võib kvaliteetse ankeedi koostamine olla aega nõudev protsess uurijale (Hirsijärvi, Remes, Sajavaara, 2005, lk 182; Clark, Foster, Sloan, Bryman, lk 720). Küsimustiku puuduseks nimetatakse ka võimalikku poolelijätmist, mida näiteks intervjuu puhul on märksa keerulisem teha (Clark, Foster, Sloan, Bryman, lk 726). Lisaks võib ankeetküsitluse puuduseks nimetada ka küsimuste arvu piirangut ja lisainformatsiooni küsimise võimaluse puudus (Clark, Foster, Sloan, Bryman, lk 727-728).

Küsimustik koosneb kahest osast, milles on kokku 26 küsimust. Ankeetküsitluse esimene osa uurib uuritavate taustandmete kohta, sh sugu, vanus ja haridustase. Küsimustiku teine osa koosneb uurimistöö põhiküsimustest, mis annavad ülevaate sellest, kuidas erinevas vanuses laste vanemad mõistavad õuesõpet, milline on lapsevanemate suhtumine õuesõppe kasutamisse õppe- ja kasvatustegevuses ning millised on lapsevanemate ootused seoses õuesõppe rakendamisega õppe- ja kasvatustegevuses.

Küsimustik on koostatud Google Forms'i keskkonnas ning selles on nii avatud kui ka valikvastustega küsimusi. Valikvastustega küsimuste vastuseid on uurijal kergem analüüsida ja töödelda, avatud küsimustele saab vastaja anda vastuse vabas vormis ning vastajal on võimalus oma mõtteid oma sõnadega kirja panna (Hirsijärvi, Remes, Sajavaara, 2005, lk 188). Ankeetküsitlus on mugavam vastamise võimalus ka vastajale, sest see annab neile vabaduse vastata oma sobival ajal ja omas tempos (Clark, Foster, Sloan, Bryman, lk 724). Küsimuste koostamisel toetusin teooriale, Birgit Hõru (2014), Erika Kukharenkova (2023) ja Kaili Keel (2024) ankeedis kasutatud küsimustele.

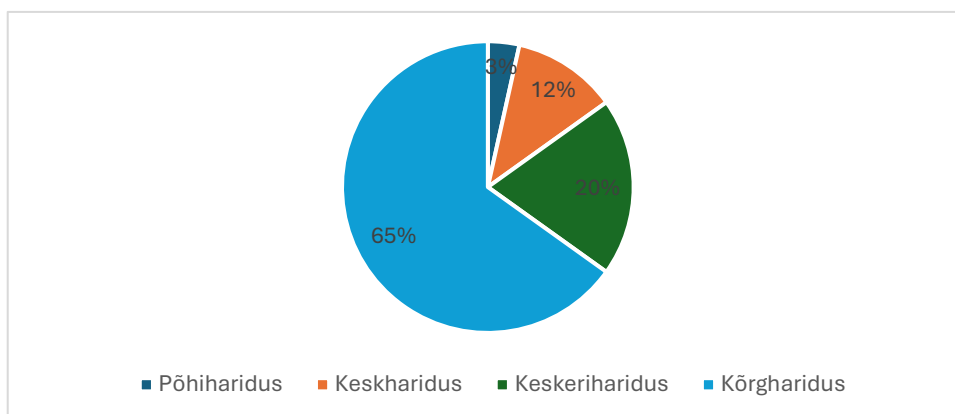
2.3.Valimi moodustamine ja kirjeldus

Käesoleva uurimistöö valimi moodustasid Elva Linna Lasteaia nelja õppehoone lapsevanemad. Lasteaiaüleselt sai ankeetküsitlus edastatud 574-le lapsevanemale. Küsitluses osalemine oli anonüümne. Ankeedile vastas 86 lapsevanemat ning vastuseid tuli kõikidest õppehoonetest, mis annab piisava ülevaate kõikide lasteaia õppehoonete lapsevanemate osas. Kogu valimist vastas ankeetküsitlusele ligi 15% lapsevanematest. Enamasti vastasid ankeetküsitlusele emad (92%), vastajatest 7 olid isad (8%). (Joonis 1)

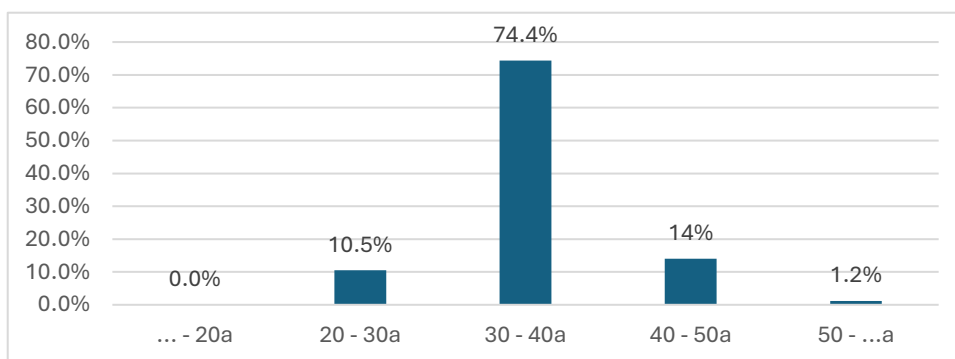
Joonis 1. Ankeetküsitlusele vastanud lapsevanemate sugu.

Küsimustikule vastanud lapsevanemate haridustase oli varieeruv, kuid enamjaolt olid vastajad kõrgharitud (65%), järgnes keskeriharidus (20%), keskharidus (12%) ja põhiharidus (3%). (Joonis 2)

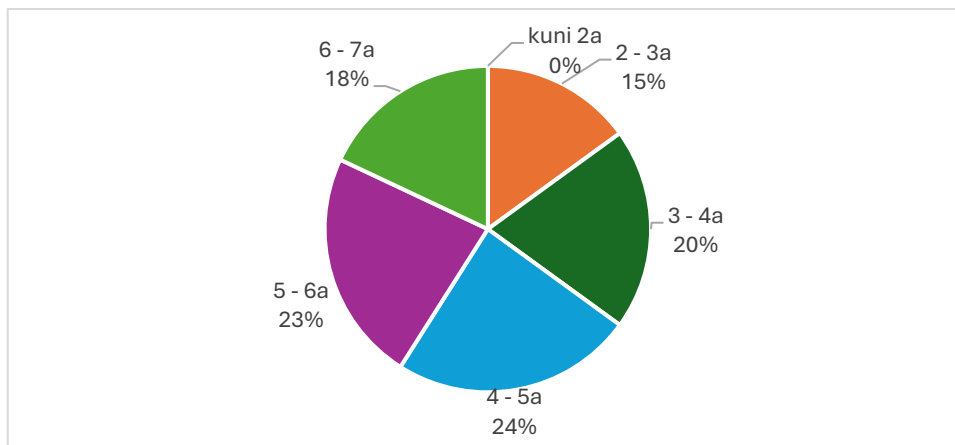
Joonis 2. Lapsevanemate haridustase

Ankeetküsitlusele vastajate vanus oli vahemikus 20–50+ a. Suurem osa vastajatest oli vanusevahemikus 30–40a (74,4%), millele järgnes 40–50a (14%), 20–30a (10,5%) ja 50+ a (1,2%). Kuni 20a vastajaid ei olnud. (Joonis 3)

Joonis 3. Lapsevanemate vanus

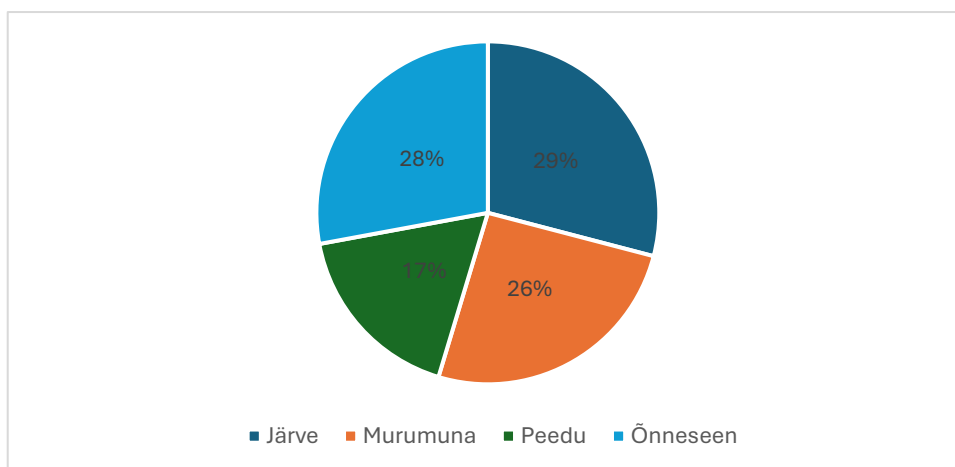
Ankeetküsitlusele vastanud lapsevanemate laste keskmine vanus oli 5–6a. Kõige rohkem oli ankeedile vastanud vanematel lapsi vanuses 4–5a (24%), 5–6a (23%), 3–4a (20%), 6–7a (18%) ja 2–3a (15%). Nooremaid kui 2-aastaseid lapsi küsitlusele vastanud lapsevanemate laste seas ei esinenud. (Joonis 4)

Joonis 4. Lasteaias käiva lapse vanus

Kõige enam osales ankeetküsitluses lapsevanemad, kelle lapsed olid vanuses 4–5a ja 5–6a.

Ankeetküsitluses osales lapsevanemaid kõikidest õppehoonetest – kõige enam Järve õppehoonest (29% vastajatest), sellele järgnes Õnneseen (28% vastajatest), Murumuna (26% vastajatest) ja Peedu õppehoone (17% vastajatest). (Joonis 5)

Joonis 5. Õppehooned, milles ankeetküsitluses osalevate lapsevanemate lapsed käivad

2.4. Uurimisprotseduuri ja andmetöötlusmeetodi kirjeldus

Uurimuse valiidsuse suurendamiseks viidi eelnevalt läbi ka pilootuuring 4 lapsevanemaga. Pilootuuringu läbiviimine andis hea ülevaate, kui arusaadav oli ankeetküsitlus lapsevanemale ning lapsevanemate tagasiside toel tehti küsimustikus parandusi küsimuste sõnastuses ning ka täpsustamises, mis andis küsimustele vastamisel ühese mõistetavuse.

Küsimustiku saatsin elektrooniliselt Elva Linna Lasteaia esindajatele 2025.a. jaanuarikuus. Lasteaia esindajad edastasid küsimustiku lapsevanematele. Küsimustikule vastamise aeg oli piiratud – kolm nädalat, sealjuures palusin lasteaia esindajate kaudu saata lisaks esmasele ankeetküsitluse vastamise palvele ka kaks meeldetuletust.

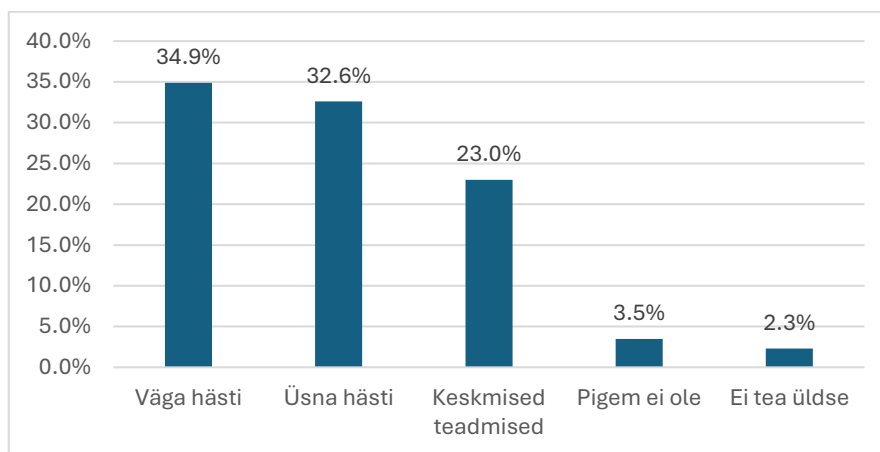
Küsimustiku abil saadud vastuseid analüüsisin esmalt tabelarvutusprogrammi Microsoft Excel abil, et koostada sektor- ja tulpdiagramme erinevatest andmetest. Analüüsi jaoks kasutasin ka Microsoft Wordi abi, et avatud vastustega küsimusi analüüsida. Avatud küsimuste analüüsis kasutatud lapsevanemate teksti näidistele lisati vastaja kood, näiteks LV6 (lapsevanem, kelle ankeedi vastused laekusid Google Formsi keskkonda kuuendana).

3. UURIMISTÖÖ TULEMUSED JA ANALÜÜS

Käesolevas peatükis antakse ülevaade uurimistulemustest, mida seejärel analüüsitakse. Andmeanalüüs ja tulemuste tõlgendamine on uurimistöe olulised osad, sest need määravad tähtsuse järelduste tegemisel (Hirsijärvi, Remes, Sajavaara, 2005, lk 206).

3.1. Lapsevanemate arusaam õuesõppest

Õuesõppe mõistega on 34,9% vastajatest kursis väga hästi, 32,6% üsna hästi, 23% vastajatest oli arvamusel, et neil on keskmised teadmised ning 3,5% ja 2,3% vastajatest olid vähem kursis või pole üldse õuesõppe mõistest teadlikud. (Joonis 6)

Joonis 6. Õuesõppe mõistega kursis olek lapsevanemate hinnangul

Ankeetküsitlus andis lapsevanematele võimaluse selgitada õuesõppe mõistet oma sõnadega. Vastustest selgus, et enamuse lapsevanemate arvates on õuesõppe lasteaia õppetegevuste läbiviimine õuekeskkonnas ja looduse uurimine, õppimine ning avastamine.

Mõiste tähenduseks on toodud lisaks välja ka, et õuesõppe on:

Lapse füüsilise, meelte ja loovuse arendamine väljas. Uurides, avastades, kuulates, jälgides, tegutsedes. (LV6);

Õuesõppe aitab kaasa lapse mitmekülgsel arengul, toetades peenmotoorikat, immuunsüsteemi, silmanägemist, kehalist aktiivsust, avastamisrõõmu jne. (LV15);

Õppe- ja kasvatustöö ning erinevate loovtegevuste läbiviimine õuekeskkonnas, põimides sellesse muuhulgas loomulikul viisil seda, mida lapsed õues kogevad ja näevad. (LV46);

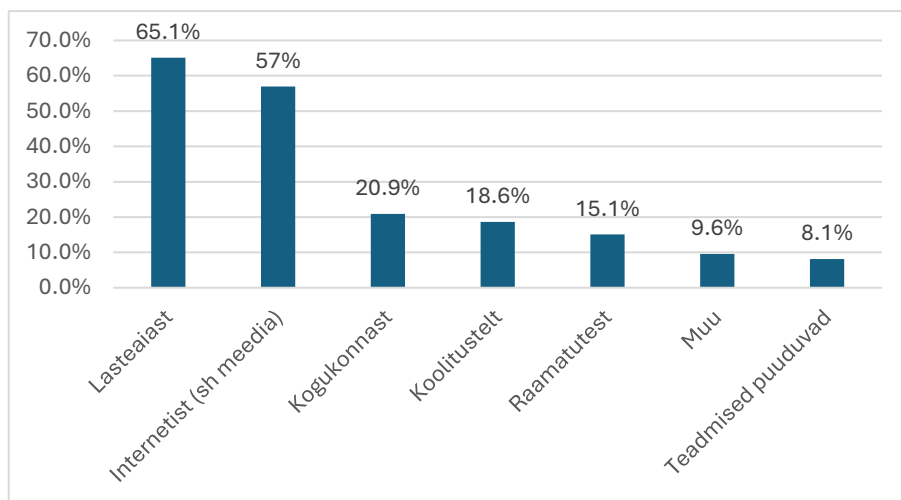
Õuekeskkonnas kogu ümbritseva/looduse märkamist, kogemist ning uute teadmiste omandamist läbi õpetaja juhitud mänguliste tegevuste. (LV53);

Õuesõpe tähendab õuekeskkonna ja õpitavate teemade integreerimist. Lasteaia hoovis ja ümbruses oleva keskkonna, maastiku ja muu loomingu kasutamist õppetegevustes.

Õuesõpe ei ole vaid õueklassis õppimine vaid aktiivne tegevus. (LV79)

Kokkuvõttes on enamik vastajatest teadlikud, et õuesõpe on õppe- ja kasvatustegevuse osa, mis arendab lapses ka erinevaid oskuseid tegutsedes aktiivselt looduses.

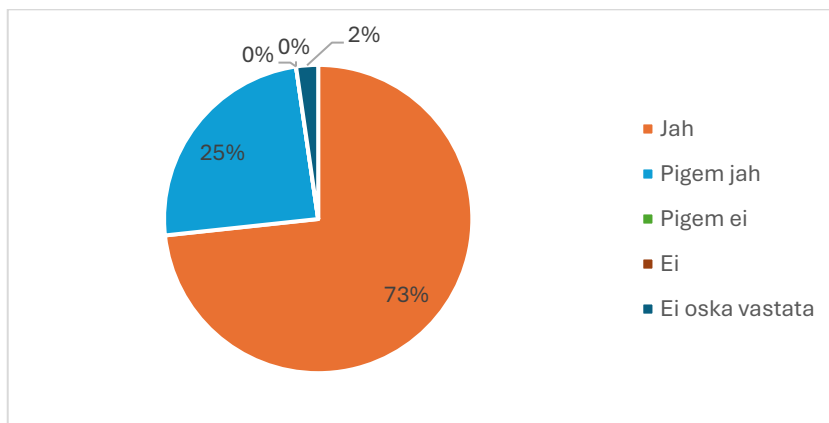
Järgnevas küsimuseks oli „Millisest allikast olete saanud teavet õuesõppe kohta?“ ja lapsevanematele jäeti võimalus valida ise vastus(ed) või kirjutada valikuvõimaluse „Muu“ lahtrisse oma kogemus. Küsimusele sai valida mitu vastust. 65,1% vastanutest on saanud õuesõppe teavet lasteaiast, 57% vastanutest on saanud infot internetist ja meediast, 20,9% kogukonnast, 18,6% koolitustelt, 15,1% raamatutest, 9,6% vastajatest on saanud teavet mujalt ning 8,1% vastajatest ei ole õuesõppest teadlikud. (Joonis 7)

Joonis 7. Lapsevanemate poolt kasutatavad õuesõppe teabeallikad

Küsitlusest saadud tulemustest on näha, et enamjaolt on saadud teavet õuesõppe kohta lasteaiast (56 vastajat) ja ka internetist (49 vastajat). Vähem oli saadud infot õuesõppe kohta kogukonnast (18 vastajat), koolitustelt (16 vastajat), raamatutest (13 vastajat) ja mujalt (8 vastajat). 7 vastajat märkisid, et neil teadmised puuduvad.

Järgmisena vastati küsimusele: „Kas peate õuesõpet oluliseks osaks lasteaia õppe- ja kasvatustegevustes?“ 73,3% vastanutest vastas jah, 24,4% vastas pigem jah ning 2,3% ei osanud küsimusele vastata. Vastusevariante „pigem ei“ ja „ei“ ei valinud ükski vastaja. (Joonis 8)

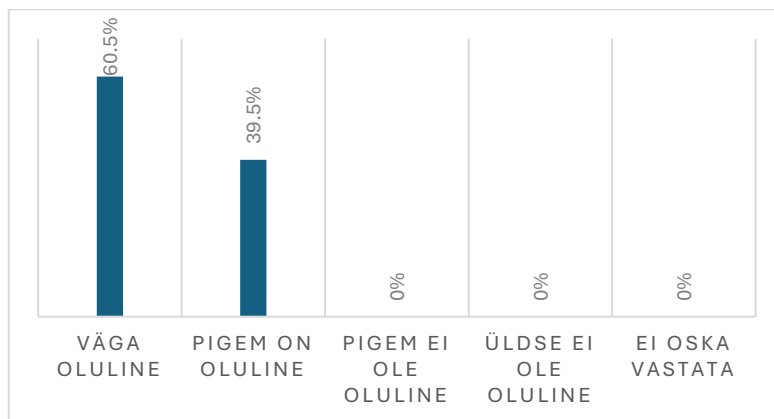

Joonis 8. Õuesõppe olulisus lasteaia õppe- ja kasvatustegevustes lapsevanemate hinnangul

Tulemustest saab järeldada, et lapsevanemad peavad õuesõpet oluliseks osaks lasteaia õppe- ja kasvatustegevustes. „Jah“ vastas 63 lapsevanemat, „pigem jah“ vastas 21 lapsevanemat ning „ei oska vastata“ vastas 2 lapsevanemat.

3.2. Lapsevanemate suhtumine õuesõppe kasutamisse

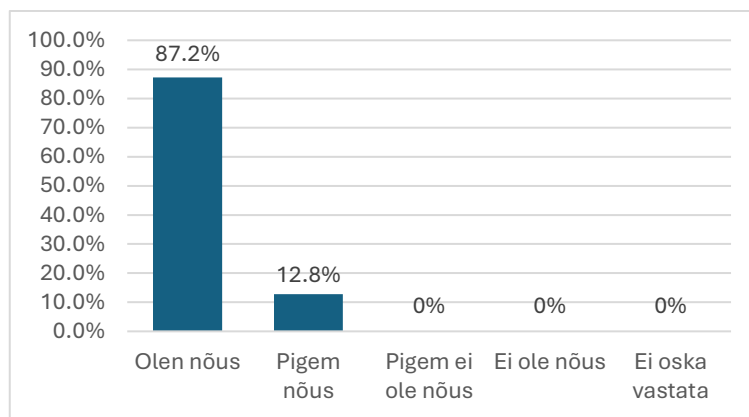
Järgnevale küsimusele „Kui oluline on Teie arvates, et õppetegevused toimuksid ka õues?“ vastas 86st vastajast 60,5% „Väga oluline“ ja 39,5% „Pigem on oluline“. „Pigem ei ole oluline“, „Üldse ei ole oluline“ ja „Ei oska vastata“ valikuvariante ei valitud. (Joonis 9)

Joonis 9. Õppetegevuste toimumise olulisus õues lapsevanemate arvamuse põhjal

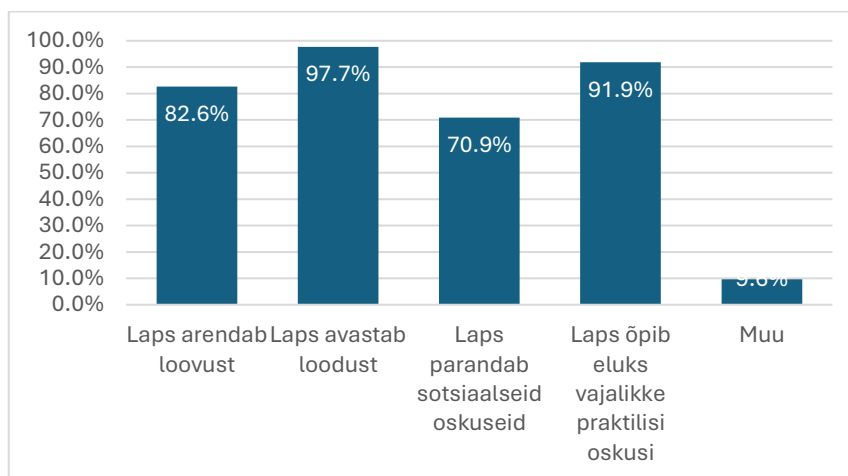
Küsimuse vastustest saab järeldada, et lapsevanemad peavad õppetegevuste läbiviimist õuekeskkonnas oluliseks.

Järgmisena sai esitatud väide „Õuesõpe mitmekesistab lapse õppeprotsessi“ ning sellega olid nõus 87,2% vastanutest ning 12,8% olid pigem nõus. Ülejäänud valikuvariante – „Pigem ei ole nõus“, „Ei ole nõus“ ja „Ei oska vastata“ ei valitud. (Joonis 10)

Joonis 10. Lapsevanemate arvamus lapse õppeprotsessi õuesõppe abil mitmekesistamise osas

Küsimusele „Millised on Teie ootused lapse õuesõppes osalemisel? Märkige ära kõik vastused, mis Teile sobivad.“ said lapsevanemad valida mitu valikut. (Joonis 11)

Joonis 11. Ootused lapse õuesõppes osalemisele

Lapsevanemad tõid valikvastuse „Muu“ valimisel välja ka järgnevaid väiteid –

Laps omandab teadmisi otsesest allikast (mitte paberilt või filmi vaadates) (LV34);

Kehaline aktiivsus (LV15);

Lapse silmaring laieneb. Õpib tundma paremini enda ümber olevat loodust ning samas saab ka muid teadmisi õppida seal olles. (LV25);

Laps tunneb õuesõppes rõõmu (tekitab positiivseid emotsioone) (LV52) ja

Laps õpib loodust austama ja hoidma. (LV44).

Vastused antud küsimusele näitavad, et lapsevanemate ootused lapse osalemisega õuesõppes on enamjaolt keskendunud lapse loovuse arendamisele, looduse avastamisele, sotsiaalsete oskuste parandamisele ning eluks vajalike praktiliste oskuste õppimisele.

Järgnevalt paluti lapsevanematel hinnata väiteid seoses õuesõppe mõjuga lapse arengule. Esimese väitega, et õuesõpe on lapse heaolule positiivne, oli nõus 91% lapsevanematest, pigem nõus 8%, 1% lapsevanematest ei olnud pigem nõus. 90% lapsevanematest olid nõus väitega, et õuesõpe arendab lapse loovust, 10% lapsevanematest olid pigem nõus. Väitega, et õuesõpe parandab lapse sotsiaalseid oskuseid, oli nõus 57%, pigem nõus 37%, pigem ei olnud nõus 4% ja ei osanud vastata 2% lapsevanematest. Järgneva väitega, et õuesõpe soodustab tervislikku eluviisi olid nõus 93% ja pigem nõus 7% lapsevanematest. Õuesõpe parandab lapse keskendumisvõimet jagunes järgnevalt – 60% olid nõus, 29% pigem nõus, 2% pigem ei ole nõus, 1% ei ole nõus ja 8% lapsevanematest ei osanud vastata. Lapsevanemad hindasid järgnevat väidet, et õuesõpe nõrgestab lapse tervist – 3% olid nõus, 5% pigem nõus, 9% pigem ei ole nõus, 68% ei ole nõus ning 15% lapsevanematest ei osanud vastata. Õuesõpe on lapsele väsitav ja kurnav hinnati järgnevalt: 4% olid nõus, 7% pigem nõus, 17% pigem ei ole nõus, 64% ei olnud nõus ning 8% ei osanud vastata. Viimase väitega, et õuesõpe võiks toimuga iga ilmaga, olid nõus 28%, pigem nõus 40%, pigem ei olnud nõus 21%, ei olnud nõus 10% ja ei osanud vastata 1% lapsevanematest. (Tabel 1)

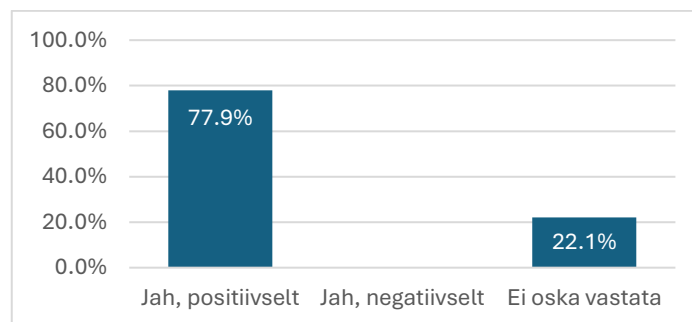
Tabel 1. Õuesõppe mõju lapse arengule lapsevanemate hinnangul

Väited õuesõppe mõjust lapse arengule	Olen nõus	Pigem nõus	Pigem ei ole nõus	Ei ole nõus	Ei oska vastata
Õuesõpe on lapse heaolule positiivne.	91%	8%	1%	-	-
Õuesõpe arendab lapse loovust.	90%	10%	-	-	-
Õuesõpe parandab lapse sotsiaalseid oskuseid.	57%	37%	4%	-	2%

Õuesõpe soodustab tervislikku eluviisi.	93%	7%	-	-	-
Õuesõpe parandab lapse keskendumisvõimet.	60%	29%	2%	1%	8%
Õuesõpe nõrgestab lapse tervist.	3%	5%	9%	68%	15%
Õuesõpe on lapsele väsitav ja kurnav.	4%	7%	17%	64%	8%
Õuesõpe võiks toimuda iga ilmaga.	28%	40%	21%	10%	1%

Saadud vastuse põhjal saab järeldada, et lapsevanemad hindavad õuesõpet oluliseks osaks õppe- ja kasvatustegevuses ning positiivseks mõjuks lapse arengule. Lapsevanemad peavad õuesõpet ka lapse loovuse arengu osas oluliseks. Lisaks on lapsevanemad veendunud, et õuesõpe soodustab tervislikku eluviisi ning parandab lapse keskendumisvõimet.

Järgnevalt oli küsimus seoses lapse aktiivse osalemisega õuesõppes ning kas see mõjutab tema osalemist teistes õppetegevustes. 77,9% lapsevanematest vastas küsimusele „Jah, positiivselt“, 22,1% ei osanud vastata. (Joonis 12)

Joonis 12. Õuesõppe mõju lapse aktiivsel osalemisel teistes õppetegevustes lapsevanemate hinnangul

Tulemused näitavad, et lapsevanemad hindavad õuesõppe olemasolu ja olulisust ning nad mõistavad, et õuesõpe mõjutab lapse osalust teistes õppe- ja kasvatustegevustes. 22,1% lapsevanemate erapooletus küsimusele vastamisele võib viidata varasema kogemuse puudumisele.

Edasi paluti lapsevanematel hinnata, kuidas toetab õuesõpe laste teadmiste ja oskuste arengut erinevates valdkondades. Kõige rohkem märgiti, et õuesõpe toetab lapse füüsilist arengut ning ümbritseva elu tundmaõppimist, vastavalt 92% ja 97% lapsevanematest. Kne ja keele arengu osas olid 57% lapsevanematest nõus, et toetab ja 35% pigem toetab, 2%

lapsevanematest olid arvamusel, et õuesõpe pigem ei toeta kõne ja keele arengut. 6% lapsevanematest ei osanud vastata. Matemaatiliste teadmiste kujundamisel olid 59% lapsevanematest nõus, et õuesõpe toetab, 36% pigem toetab ning 5% ei osanud vastata. Lugemis- ja kirjutamisoskuste kujunemisel tekkis lahkarmusi – 29% vastanutest olid arvamusel, et toetab, 43% pigem toetab, 13% pigem ei toeta, 1% ei toeta ning 14% ei osanud vastata. 66% vastanutest hindasid õuesõpet toetavaks kunstioskuste arengul, 29% pigem toetab, 1% pigem ei toeta ning 4% ei osanud vastata. (Tabel 2)

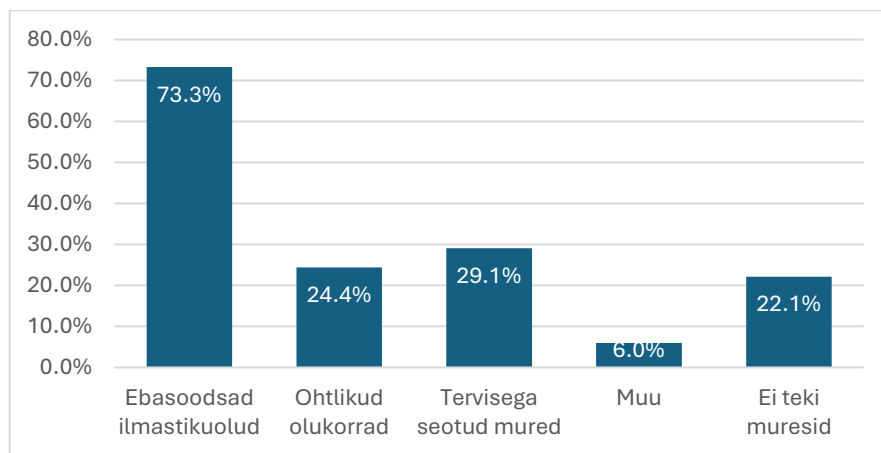
Tabel 2. Lapsevanemate hinnangud õuesõppe mõjust laste teadmiste ja oskuste arengule erinevates valdkondades

Õuesõppe toetus erinevatele valdkondadele	Toetab	Pigem toetab	Pigem ei toeta	Ei toeta üldse	Ei oska vastata
Kõne ja keele areng (sh sotsiaalsus)	57%	35%	2%	0%	6%
Matemaatiliste teadmiste kujunemine (sh loogika, geomeetria)	59%	36%	0%	0%	5%
Lugemis- ja kirjutamisoskuste kujunemine	29%	43%	13%	1%	14%
Kunstioskuste areng	66%	29%	1%	0%	4%
Füüsiline areng	92%	7%	0%	0%	1%
Ümbritseva keskkonna tundmaõppimine	97%	2%	0%	0%	1%

Tulemused annavad mõista, et lapsevanemad hindavad õuesõpet väga oluliseks osaks laste teadmiste ja oskuste arengule erinevates valdkondades. 92% lapsevanematest hindavad õuesõppe mõju füüsilisele arengule toetavaks ning 97% vastanutest peab õuesõpet toetavaks osaks ümbritseva keskkonna tundmaõppimisel. Saadud tulemused näitavad, et lapsevanemad on teadlikud ning positiivse suhtumisega õuesõppe läbiviimisesse ning hindavad õuesõpet toetavaks osaks õppetegevuste läbiviimisel kui võimalust suurendada laste füüsilist aktiivsust ning looduse tundmaõppimist.

3.3. Lapsevanemate ootused lapse osalemisel õuesõppes

Antud küsimusteblokis esitatud küsimused olid eesmärgiga tuvastada lapsevanemate ootused lapse osalemisel õuesõppes. Esmalt sai palutud lapsevanematel märkida ära, millised mured võivad tekkida õuesõppe rakendamiseks. Lapsevanematele anti võimalus valida mitu vastust, sh ka „Muu“. 73,3% lapsevanematest märkisid ära ebasoodsad ilmastikuolud, 29,1% tervisega seotud mured, 24,4% ohtlikud olukorrad, 6% muud mured ning 22,1% vastanutest on arvamusel, et ei teki muresid. (Joonis 13)

Joonis 13. Õuesõppe rakendamiseks seotud mured

Küsimusele järgnes palve põhjendada oma valikut. Enamjaolt toodi välja ebasobivate ilmaolude all nt hoovihma, äikest, tugevat tuult, külma ilma.

Ebasoodsate ilmastikuolude korral võib olla keeruline planeerida tegevusi õues, sest tugev tuul, vihm või külmad temperatuurid võivad laste mugavust ja tervist mõjutada. Samuti võib halb ilm piirata tegevuste mitmekesisust ja nende turvalisust. (LV56);

Eesti oludes on keeruline iga ilmaga teostada õpet kus tuleb olla pikemalt ühe koha peal. Liikuva tegevusega saab enamus ilmaoludes hakkama. (LV13).

Ohtlike olukordade all toodi välja lasteaialavälist liiklust, jooksmine vihmaga, kukkumine.

Liiklus, libedus, liiga külm. (LV72);

Kuna õppetegevus toimub välikeskkonnas, piiritletud ala suurem või puudub, siis peab kindlasti tegevuse/te juures viibima rohkem täiskasvanuid. Lastel võib uues kohas tähelepanu/ keskendumine kiirelt muutuda. (LV9).

Tervisega seotud muresid seostati tihti muutlike ilmaoludega (nt lumi, külm, vihm), kuid märgiti ära ka allergiad.

Ebasoodne ilmastikuolu: tormid - tugev tuul, äike. Liiga kuum/külm ei näi ebasoodsana, vaid aitab õpetada keskkonnaga kohanema. Tervisemured: indiviidist olenevalt võib välistada mõnedel lastel kaasatust õppesse. (nt allergiad, astma - samas aitab lapsel paremini teadvustada tema eripära ja toetada teadmisi oma seisundi kohta). (LV58);

Lapsed viiakse ka vihmase ilmaga välja kus on nad läbimärjad ja pärast haiged. (LV28).

Muude murede all toodi välja nt materiaalsete vahendite puudus.

Õuesõppe korraldamisega võivad jääda õpetajadel puudust materiaalistest vahenditest. Näiteks alused, kus peal saaksid lapsed kirjutada. Vahendite vedamiseks võiks igal lastel kott olla ja nad saaksid neid ka ise vedada. (LV25)

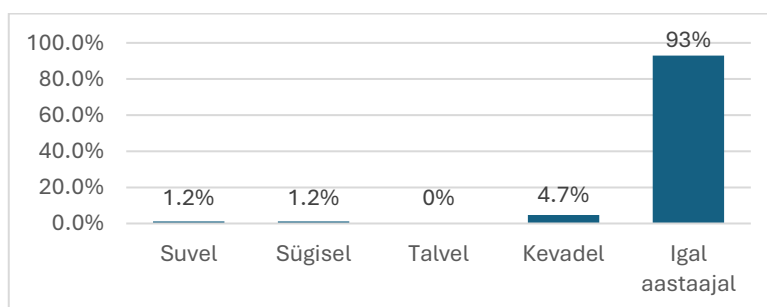
Üsna mitmed lapsevanemad usaldavad aga rühmaõpetajaid, kelle pädevuses on nad veendunud.

Loodan 100% lasteaia õpetajate peale kes oskavad teha professionaalseid otsuseid õueõpest ja oskavad võtta lapse ka selle otsusega arvesse. Õpetajad on õueõpe eksperdid ja otsustavad selliseid asju kõige paremini ja õigemini. (LV68);

Õpetajad on väga tublid/aktiivsed/head ning saavad ise vajadusel probleemide tekkimisel paindlikult olukordi lahendada. (LV52);

Igasugune õues olek on lapsele tervislik. Usaldan täielikult õpetajaid hindama olukordi ja laste heaolu. (LV37)

Edasiselt sai uuritud, millisel aastaajal saab lapsevanemate hinnangul õuesõpet korraldada. Tulemus oli peaaegu üksmeelne – 93% lapsevanematest on veendunud, et igal aastaajal, 4,7% et kevadel, 1,2% sügisel ja 1,2% suvel. (Joonis 14)

Joonis 14. Õuesõppe korraldamiseks sobivad aastaajad lapsevanemate hinnangul

Enamus lapsevanemaid on veendunud, et Eestis oleva nelja aastaaja puhul võiks õuesõppe toimuda igal aastaajal, et siduda lapse maailma avastamist looduse muutumisega.

Igal aasta ajal on omad puudused, aga peaksime olema õnnelikud, et meil on neli aastaega ja sellega saab siduda väikese uudishimuliku maailma avastamise. (LV67);

Kõikidel aastaegadel on võimalik vahel õuesõpet korraldada, samamoodi võib igal aastaajal ette tulla ebasoodsaid tingimusi õuesõppe jaoks. (LV41).

Kevade valinud lapsevanemad põhjendasid oma valikut sellega, et kevadel on soojemad ilmad (lapsevanemad 36, 50, 69), pole liiga külm ega liiga palav (lapsevanem 46). Suve valinud lapsevanem põhjendas oma valikut sellega, et teistel aastaegadel pannakse lapsed liiga õhukeselt riide (lapsevanem 62). Sügise valinud lapsevanem põhjendas valikut sellega, et sügisel on rohkem õppida – otsida erinevaid värvilisi lehti ja käbisid ning neid tundma õppida (lapsevanem 39).

Järgnevalt sai uuritud lapsevanematelt, millised on õuesõppe rakendamise positiivsed küljed.

Vastustena toodi enamasti välja looduse tundmaõppimist, mitmekülgsemaid keskkonnatingimusi, õues olevat loomulikku keskkonda, keskendumisvõime parandamist, keskkonnateadlikkuse ja sotsiaalsuse suurendamist ning füüsilist aktiivsust.

Lapsed õpivad tundma loodust, liiguvad värskes õhus. Lisaks on ka õues müratase madalam kui väikeses rühmaruumis. 'See ja ilmselt veel mitmed muudki positiivsed küljed aitavad kaasa lapse arengule ja tagavad parema tervise. (LV44);

Looduse tundmaõppimine, füüsiline aktiivsus, meeleolu ja vaimne heaolu, loovuse arenemine, sotsiaalsete oskuste areng läbi koostöö. (LV56);

Laps veedab rohkem aega värskes õhus, näeb rohkem maailma, tutvub oma kodukandiga, avastab loodust. (LV20);

Lapse jaoks on õues olemine loomulik elu osa, õppimise ja avastamise koht. Õues on palju paindlikumad ja mitmekülgsemad keskkonnatingimused kui ainult toas olles. Vahetu kogemus õues olles on hindamatu. (LV66).

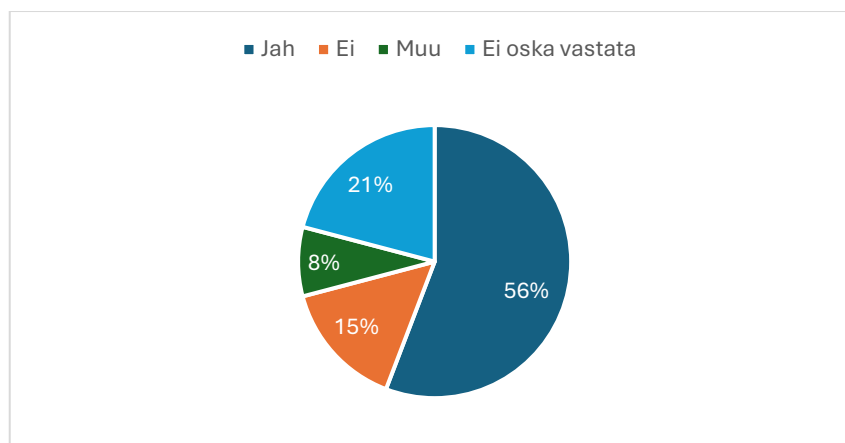
Eelnevale küsimusele vastandiks sai järgmisena uuritud, millised on lapsevanemate arvates õuesõppe rakendamise negatiivsed küljed. Enamus lapsevanemaid pigem ei leia negatiivseid külgi, kuid siiski tuuakse välja heitlikud ilmaolud, ebasobiv riietus, õpetajale lisatöö teke.

Lisatöö õpetajatele, et igal ajal ja iga ilmaga leida midagi, mida õues õppida. (LV23);

Õuesõppe eeldab, et lastel on korralikud vettpidavad ja soojahoidvad õueriided. (LV2);

Halva ilmaga ja ebasobivate riietega võivad lapsed külmetuda. (LV81)

Positiivsete ja negatiivsete külgede järel sai lapsevanematelt küsitud, kas nad sooviksid saada lisateavet õuesõppe meetodite ja eeliste kohta laste arengu osas. Üle poolte (55,8%) vastanutest valis „Jah“, 20,9% ei osanud vastata, 15,1% vastas „Ei“ ning 8,2% vastanutest valisid „Muu“. (Joonis 15)

Joonis 15. Lapsevanemate ootused rohkema õuesõppe teabe osas lasteaialt

Viimase küsimusena sai palutud jagada olulist kogemust või mõtet seoses õuesõppega. Küsimus oli vabatahtlik ning ei kohustanud kedagi vastama.

Meie lapse jaoks on kõige armastatud matkarajad, mis on varustatud infotahvlitega, loomapargid/ -aiad, vabaõhumuuseumid. Meie pere arvates, õuesõppe on tore alternatiiv klassikalisele õppetunnile. (LV5);

Õuesõppe läbi võib mõni laps hakata rohkem õues olemist nautima, tänapäeval ei ole õues olemine enam eriti suure kaaluga pere tavapärasest muustrist. (LV1);

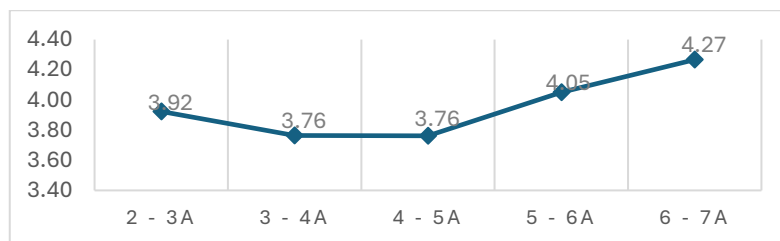
Tore viis laste tervist edendada ja loovust arendada (LV40);

Olen väga tänulik kui tähtis on õuesõppe lasteaedades ja et sellesse panustatakse nüüd ja homme. Ainult positiivseid mõtteid tekitab see mulle. (LV68)

3.4. Erinevas vanuses laste vanemate suhtumise võrdlus õuesõppesse

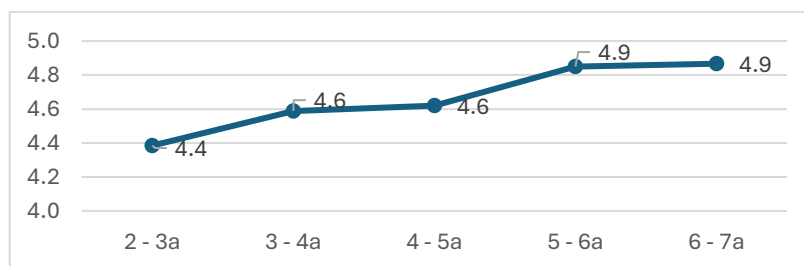
Käesoleva uurimistöö üks eesmärkidest oli välja selgitada erinevas vanuses laste vanemate suhtumise võrdlus õuesõppesse. Selle jaoks oli ankeetküsitluses mitmeid küsimusi, et tekiks võrdlus erinevas vanuses laste vanemate vahel.

Esmalt sai uuritud, kui hästi on lapsevanemad kursis mõistega „õuesõpe“. Vastuse variandid olid skaalal 1-5 (1= Ei tea üldse, 5= Väga hästi). Lapsevanemate aritmeetilised keskmised teadmised õuesõppest olid enamjaolt vahemikus 3.76 – 4.27. Nendest kõige madalam (3.76) oli kahel laste vanusevahemikul, 3–4a ja 4–5a. 2–3a laste vanemate aritmeetilised keskmised teadmised olid hinnangult 3.92, järgnes 5–6a, kellel oli 4.05. Kõige enam on õuesõppe mõistega kursis 6–7a laste vanemad, kelle tulemus oli 4.27. (Joonis 16)

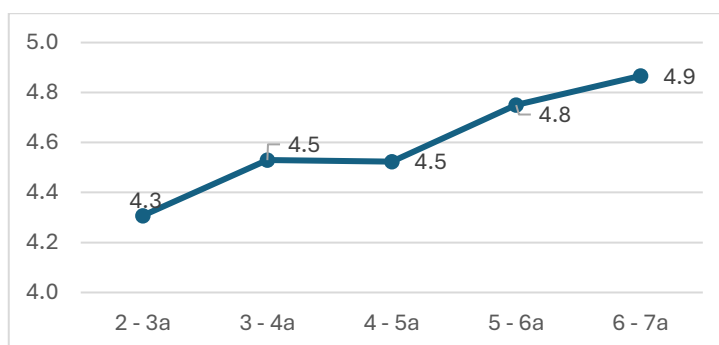
Joonis 16. Erinevas vanuses laste vanemate kursisolek õuesõppe mõistega vanemate hinnangul

Järgnevalt sai uuritud, kas lapsevanemad peavad õuesõpet oluliseks osaks lasteaia õppe- ja kasvatustegevustes. Vastusevalikuteks olid (Jah = 5, Pigem jah = 4, Pigem ei = 3, Ei = 2, Ei oska vastata = 1). Enamjaolt pidasid õuesõpet oluliseks osaks kõik lapsevanemad, kuid kõige enam 5–6a ja 6–7a vanusevahemikus laste vanemad ning nende hinnang õuesõppe olulisusele lasteaia õppe- ja kasvatustegevustes oli keskmiselt 4.9. Vähem pidasid oluliseks 2–3a laste vanemad (keskmise hindegaga 4.4). Taaskord olid 3–4a ja 4–5a laste vanemad samal nõul, keskmise hinnanguga 4.6. (Joonis 17)

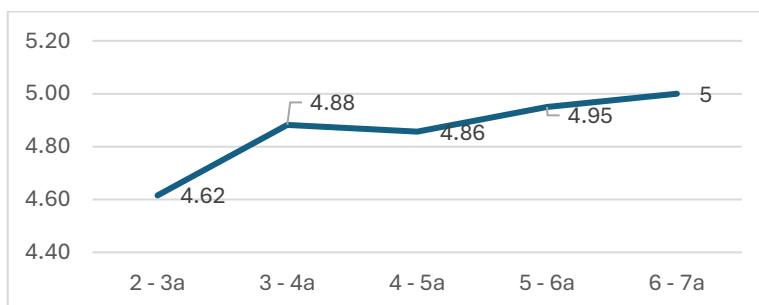
Joonis 17. Õuesõppe olulisus lasteaia õppe- ja kasvatustegevustes lapse vanusevahemiku järgi

Lapsevanematelt sai ka uuritud õppetegevuste läbiviimise õues olulisuse osas. Valikvastusteks olid Väga oluline = 5, Pigem on oluline = 4, Pigem ei ole oluline = 3, Üldse ei ole oluline = 2, Ei oska vastata = 1. Lapsevanemad hindavad õues läbiviidavaid õppetegevusi kõrgelt, seetõttu on ka kõikide laste vanusevahemike keskmine lapsevanemate hinnang üle 4.3. Kõige vähem hindasid õues läbiviidavaid tegevusi 2–3a laste vanemad (keskmine hinnang 4.3), seejärel olid samal nõul taas 3–4a ja 4–5a laste vanemad (keskmine hinnang 4.5). Kõige olulisemaks peavad õues läbiviidavaid tegevusi 5–6a laste vanemad (keskmine hinnang 4.8) ja 6–7a laste vanemad (keskmine hinnang 4.9). (Joonis 18)

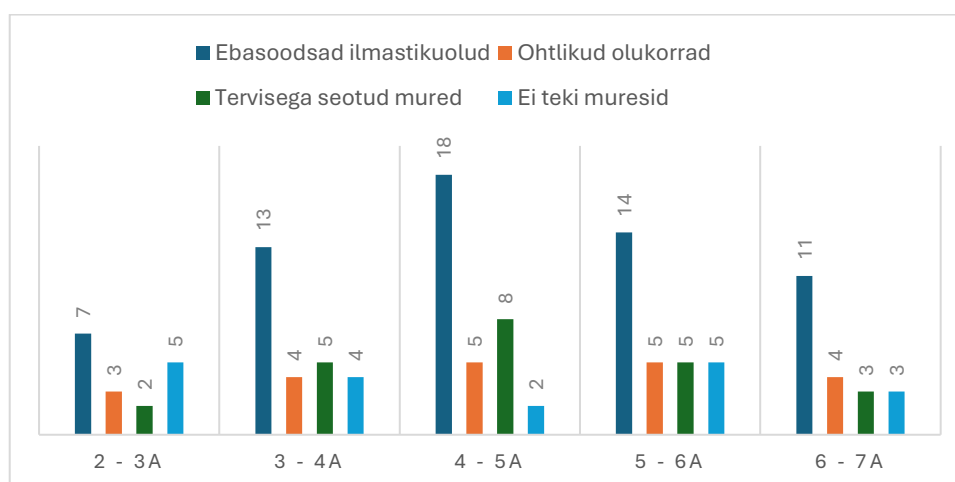
Joonis 18. Õppetegevuste läbiviimise olulisus õues erinevas vanuses laste vanemate hinnangul

Järgnev küsimus uuris lapsevanematelt, kas nad on nõus väitega „Õuesõpe mitmekesistab lapse õppeprotsessi“. Valikvastused ja nende väärtused olid järgnevad: Olen nõus – 5; Pigem olen nõus – 4; Pigem ei ole nõus – 3; Ei ole nõus – 2; Ei oska vastata – 1. Keskmised hinnangud erinevates vanusevahemikus annavad mõista, et lapsevanemad üldiselt nõustuvad väitega. Vähem nõustumist oli 2–3a laste vanemate seas (keskmine tulemus 4.62), rohkem aga vanemate laste vanemate seas (4.86 – 5). (Joonis 19)

Joonis 19. Erinevas vanuses laste vanemate nõusolek õuesõppe mitmekesistamise osas lapse õppeprotsessil

Lapsevanematelt sai küsitud, mis on peamised mured õuesõppe rakendamisel. Lapsevanematele anti võimalus valida mitu sobivat vastust. 2–3a laste vanemad (13) töid enamjaolt välja ebasoodsad ilmastikuolud, ohtlikud olukorrad ja tervisega seotud mured. Viis lapsevanemat on arvamusel, et ei teki muresid. 3–4a laste vanemad (17) toovad samuti välja ebasoodsad ilmastikuolud (13 lapsevanemat), ohtlikud olukorras (4 lapsevanemat), tervisega seotud mured (5 lapsevanemat). „Ei teki muresid“ valis 4 lapsevanemat. 4–5a laste vanemate (21) hulgas toodi taaskord enamjaolt välja ebasoodsad ilmastikuolud (18 lapsevanemat), ohtlikud olukorras (5 lapsevanemat), tervisega seotud mured (8 lapsevanemat). „Ei teki muresid“ valis kaks lapsevanemat. 5–6a laste vanemad (20) töid samuti välja ebasoodsad ilmastikuolud (14 lapsevanemat), ohtlikud olukorras (5 lapsevanemat), tervisega seotud mured (5 lapsevanemat). „Ei teki muresid“ valis 5 lapsevanemat. 6–7a laste vanemad (15) töid välja ebasoodsad ilmastikuolud (11 lapsevanemat), ohtlikud olukorras (4 lapsevanemat), tervisega seotud mured (4 lapsevanemat). „Ei teki muresid“ valis 3 lapsevanemat. (Joonis 20)

Joonis 20. Erinevas vanuses laste vanemate mured seoses õuesõppe rakendamisega

Eelnevatest tulemustest laste vanuste järgi saab järeldada, et lapsevanemate suhtumine õuesõppesse on üldiselt positiivne, sõltumata lapse vanusest. Lapse vanuse järgi võrdluses ilmnes, et kõige enam on kursis õuesõppe mõistega 6–7a laste vanemad, kõige vähem 3–4a ning 4–5a laste vanemad. Õuesõpet lasteaia õppe- ja kasvatustegevuses peavad kõige olulisemaks 5–6a ja 6–7a laste vanemad, kõige vähem 2–3a laste vanemad. 3–4a ja 4–5a laste vanemad jäävad hinnangute andmisel vahepealsesse ossa. Samuti peavad 5–6a ja 6–7a laste vanemad ka kõige olulisemaks õppetegevuste läbiviimisi õues, kõige vähem taas 2–3a

laste vanemad ning 3–4a ja 4–5a laste vanemad on taaskord hinnangute osas keskmisel tasemel. Lapsevanemad olid üldjoontes nõus väitega, et õuesõpe mitmekesistab lapse õppeprotsessi. Kõige enam olid väitega nõus 6–7a laste vanemad, kõige vähem 2–3a laste vanemad. Lapsevanemad tõid välja kõige suuremad mured seoses õuesõppe rakendamisega. Kõikide vanusevahemikes ilmnes asjaolu, et kõige rohkem muretsetakse ebasoodsate ilmaolude tõttu, nendele järgnesid ohtlikud olukorras ja tervisega seotud mured. Lapsevanemad võtavad erinevatest õuetegevustest koos lapsega ka osa. 2–3a laste vanemad on võtnud kõige rohkem osa õppetegevustest (sh meisterdamised), 3–4a laste vanemad on aga kõige rohkem osalenud spordiüritustel. 4–5a laste vanemad on kõige rohkem osalenud matkadel, samuti ka 5–6a laste vanemad. 6–7a laste vanemad on aga enim võtnud osa õppetegevustest (sh meisterdamistest).

Uurides aga lapsevanematelt, kui tihti võiks õuesõpet rühmas läbi viia ilmnes tõsiasi, et eelistatakse pigem igapäevast või 1-2 korda nädalas. 2–3a laste vanemad valisid enamjaolt sobivaks variandiks „1-2 korda nädalas“, see-eest mida vanemaks saab laps, seda enam väärtustatakse õuesõppe läbiviimist rühmas ning soovitakse tihedamat rakendamist õppe- ja kasvatustegevustes. Näiteks 5–6a laste vanemate keskmine õuesõppe rakendamise sageduse soov oli kõikide teiste vanusevahemike kõrval kõrgeim, kõige madalam oli aga 6–7a laste vanemate soov. 5–6a laste vanusevahemikele järgnes 3–4a, 2–3a ning seejärel 4–5a ja 6–7a lapsed.

Lapsevanemad hindavad õuesõpet kõrgelt ning tunnustavad selle mõju lapsele nii koolieelse lasteasutuse valdkondade põhiselt kui ka erinevate tunnetus- ja õpioskuste osas.

3.5. Arutelu

Antud uurimistöo eesmärk oli välja selgitada erinevas vanuses laste vanemate suhtumine ja ootused seoses õuesõppe rakendamisega ühe Tartumaa lasteaia näitel ning võrrelda erinevas vanuses laste vanemate suhtumist. Töö käigus saadi vastused kolmele uurimisküsimusele.

Uurimistulemused näitavad, et Elva Linna Lasteaia lapsevanemad on üldiselt teadlikud õuesõppe mõistest ja mõistavad selle olulisust lapse arengus. Teadmised õuesõppe kohta on lapsevanemad saanud eelkõige lasteaia ning sotsiaalmeediast. Suurem osa lapsevanematest on oma teadmisi õuesõppest hinnanud keskmiseks või paremaks ning enamik lapsevanematest on arvamusel, et õuesõpe on oluline osa lasteaia õppe- ja

kasvatustegevusest. Õuesõppe mõistet defineerivad lapsevanemad kui õppetegevuse läbiviimist ehtsas ja looduslikus keskkonnas, kus on lapsel võimalus kogeda, avastada ja uurida. Õuesõppe kasutamine annab võimaluse lastel omandada uusi teadmisi ja oskusi praktiliste tegevuste ja kogemuste kaudu. Kuigi õuesõppel puudub konkreetne definitsioon, siis seda on püütud siiski sõnastada üheselt. Dahlgren & Szczepanski (2006) on õueõpet defineerinud kui tegevuskeskset õpet, mis toimub harilikult õues. Tuuling (2018) on sõnastanud õuesõpet kui võimalust kogeda õpitavat erinevate meelde kaudu ning sellise lähenemisviisi rakendamine täidab erinevaid eesmärke, sealhulgas tervis, meeskonnatöö ja õuesõppe. Laps võib erinevate meelte abil märgata ka detaile, mida täiskasvanu ei pruugi märgata (White, 2008, lk 2). Erinevate meelte kasutamine võib aidata ka rahustada aktiivsemaid lapsi (Quennerstedt, Öhman, 2021, lk 205). Õuesõppe läbiviimisel on võimalik kogeda olukordi, mida ei ole võimalik siseruumis kogeda. Erika Kukharenkova (2023) tõi oma bakalaureusetöös välja, et niisamuti on ka Narva lasteaia lapsevanemad sõnastanud õuesõppe mõistet ning nad mõistavad, et õuesõppe on seotud tegevustega väljaspool siseruumi ja viibitakse looduses. Õuesõppe lõimib omavahel teooriaõppe ja praktilise õppevormi ning loob uudse kõikehõlmava õppevormi. Birgit Hõru (2014) bakalaureusetöö uurimistulemustest Võru linna lasteaedade näitel ilmnas, et lapsevanemad on teadlikud õuesõppest kui meetodikast ja nad hindavad õuesõppe läbiviimist lasteaedades.

Käesolevas uurimistöös selgus, et suurem enamus vanematest hindab õuesõpet oluliseks osaks lasteaia õppe- ja kasvatustegevuses ning nad peavad õppetegevuste toimumist ja läbiviimist välitingimustes oluliseks. Lapsevanemad on veendunud, et õuesõppe rakendamine ja lõimimine õppe- ja kasvatustegevustesse mitmekesistab õppeprotsessi ning sealjuures toetab laste loovuse, sotsiaalsete oskuste ja praktiliste oskuste arengut, lisaks veel annab lapsele võimaluse uurida loodust. Õuesõppe rakendamine soodustab laste füüsilisi oskuste ja keskendumisvõime arengut ning edendab ka tervist. Lapse parim areng toimub siis, kui tal on vaba ligipääs väliskeskkonnale, kus ta saab õppida läbi mänguliste elementide ja reaalsete kogemuste (White, 2008, lk 1).

Lapsevanemate ootused lapse osalemise osas õuesõppe läbiviimises on eelkõige seotud lapse erinevate oskuste omandamisega, loovuse arendamisega ja looduse avastamise ning hoidmisega. Lapsevanemate soov on, et õuesõppe läbiviimisel lõimitaks ka erinevaid valdkondi ning osaoskuste õpet. Igal tegevusel on alati plussid ja miinused. Kui plussid õuesõppe läbiviimisel on mitmekülgsed tegevused ja looduse avastamine ning loovuse arendamine, siis miinusteks ehk peamisteks muredeks on Eesti muutlikud ilmastikuolud ja

nendega arvestamine õuesõppe rakendamisel. Vähesemal määral muretsesid lapsevanemad ohtlike olukordade ja tervisemurede üle. Sellele vaatamata, on lapsevanemate üldised väljavaated ning suhtumine õuesõppesse positiivne. Lapsevanemad mõistavad, et õuesõpe aitab kaasa lapse mitmekülgsele arengule. Lapsevanemad avaldasid soovi saada rohkem teavet õuesõppe meetodite ja eeliste kohta laste arengu osas – sellega nõustus üle poolte lapsevanematest. Lapsevanemad nimetasid erinevaid tegevusi ja üritusi, milles nad on koos lapsega lasteaias osalenud. Saadud vastused ühtisid eelnevate uuringutega (Alpius, 2020; Hõru, 2014; Villak, 2017), milles toodi välja matkad, õppekäigud ja jalutuskäigud. Lapsevanemad tõid välja, et õuesõppe läbiviimisel on igal aastaajal omad positiivsed ja negatiivsed küljed, kuid positiivsed küljed esinevad looduse uurimisel ja avastamisel, liikumisvõimaluse pakkumisel ning loovuse arendamisel. Ka Türgis läbiviidud doktoritöö raames läbiviidud uuring tõi välja, et lapsevanemate peamine mure õuesõppe läbiviimisel on ilmastikuolud, mis võib lapse õppimise naudingut vähendada või tekitada isegi ebamugavust. Samas olid lapsevanemad enamjaolt positiivse suhtumisega õuesõppesse ja sellega kaasnevasse kognitiivse, sotsiaal-emotsionaalse ja füüsilise arengu toetamisse (Kandemir, 2025).

Erinevas vanuses laste vanemate võrdluses ilmnes asjaolu, et kõige enam tähtsustavad õuesõpet ja sellega kaasnevaid positiivseid mõjusid 5–6a ja 6–7a laste vanemad. Lisaks peavad samas vanusevahemikus laste vanemad oluliseks ka seda, et õuesõpe mitmekesistab õppeprotsessi. Kõige vähem väärtustavad õuesõpet 2–3a laste vanemad. Muutlike ilmaolude pärast olid mures kõikides vanusevahemikes laste vanemad, kuid kõige enam 4–5a laste vanemad. Kõige enam sooviksid igapäevast õuesõppe rakendamist õppe- ja kasvatustegevustes 5–6a laste vanemad, kellele järgnevad 3–4a ja 2–3a laste vanemad. Kõige vähem sooviksid igapäevast õuesõppe rakendamist 4–5a ja 6–7a laste vanemad.

Kokkuvõttes annavad uuringu tulemused teada, et lapsevanemad mõistavad õuesõppe olulisust ning selle rakendamise eelised, kuid märgivad ära ka muresid õuesõppe läbiviimisel. Oluline on lapsevanemate murede ja huvidega arvestada ning pakkuda lapsevanematele lisateavet õuesõppe meetodite kohta, et tõsta lapsevanemate usaldust, toetust ja koostööd õuesõppele lasteaia õppe- ja kasvatustegevustes.

KOKKUVÕTE

Käesoleva bakalaureusetöö eesmärgiks oli välja selgitada Elva Linna Lasteaia erinevas vanuses laste vanemate suhtumine ja ootused seoses õuesõppe rakendamisega õppe- ja kasvatustegevustes ning seejärel neid võrrelda.

Esimeses, teoreetilises osas kirjeldatakse õuesõppe olemust ja mõistet ning selle mõju lapse arengule. Lisaks tuuakse välja õuekeskkonna olulisus õpikeskkonna võimalusena. Õuesõppe definitsiooni, meetodit ning eesmärgi rakendades tuuakse esile teooria ja praktilise õppevormi ühendamist sealjuures lapse keskkonna- ja loodusteadlikkuse arendamist. Teises osas analüüsitakse õuesõpet kui osa õppe- ja kasvatustegevusest ning tuuakse välja õuesõppe positiivseid mõjusid lapse kognitiivse, füüsilise ja sotsiaal-emotsionaalsele arengule. Eelnevale lisaks kirjeldatakse ka laste osalemise olulisust õuesõppes tuues välja erinevatel allikatel põhinev tõsiasi, et lastel on kaasasündinud soov uurida loodust. Kolmandas osas analüüsitakse õuesõpet kui pedagoogilise lähenemisviisi mõju lapse arengule ja rõhutatakse õuesõppe tähtsust lapse mitmekülgse arengu toetamisel ja avastusõppe ning kogemusõppe võimaluste loomisel. Neljandas osas keskendutakse peamiselt lapsevanema rollile lapse arengu toetajana ning ka õuesõppe rakendamise toetajana. Eraldi tuuakse välja, et koostöö lapsevanemate ja lasteaia vahel on lapse arengu toetamiseks väga suure tähtsusega.

Uurimistöö metoodika osas antakse ülevaade kasutatud uurimisstrateegiast ja tutvustatakse uurimisküsimusi, uurimisprotseduuri ja andmetöötlusmeetodeid. Uurimistöö metoodika teises pooles tehakse kokkuvõtlik ülevaade läbiviidud uuringust, milles analüüsitakse Elva Linna Lasteaia lapsevanemate arusaamu õuesõppest ning nende suhtumist ja ootusi seoses õuesõppe rakendamisega lasteaias.

Uurimistulemuste osas selgub, et enamik lapsevanematest on teadlikud õuesõppe mõistest ja peavad antud pedagoogilist lähenemisviisi oluliseks laste arengule. Uurimistulemuste teises osas nähtub, et lapsevanemad pooldavad laste osalemist õuesõppe tegevustes ning nad on huvitatud, et seda meetodit rakendataks lasteaia õppe- ja kasvatustegevustes. Suurem enamus lapsevanematest hindavad õuesõppe positiivset mõju ning on nõus, et õuesõppe mitmekesistab õppeprotsessi, toetab lapse füüsilist, kognitiivset ja sotsiaal-emotsionaalset arengut ning ka ümbritseva elu ja looduse tundmaõppimist. Sellist tulemust esines kõige enam 5–6a ja 6–7a laste vanemate seas. Vähem nooremate (2–3a) laste vanemate seas. Samas hindasid kõikidest vanusevahemikest laste vanemad üldjoontes õuesõpet kui

pedagoogilist lähenemisviisi positiivselt. Lapsevanematele tekitab muret vaid vahelduvad ilmastikuolud.

Kokkuvõttes saab järeldada, et õuesõppel on oluline roll lasteaegade õppe- ja kasvatustegevustes ning selle rakendamist hindavad ka lapsevanemad. Õuesõpe kui pedagoogiline lähenemisviis mitmekesistab õppeprotsessi, toetab laste arengut nii valdkonniti kui ka osaoskuste omandamisel ning lisaks loob ka lastele positiivseid suhteid loodusega ja põnevad uusi kogemusi.

Käesolev uurimistöö viidi läbi Elva Linna Lasteaias, millest küsimustikule vastas 86 lapsevanemat erinevatest õppehoonetest ja kelle lapsed olid erinevas vanuses. Uuringus osalenud lapsevanemate arv on piisav, et teha üldistusi kogu lasteaia lapsevanemate osas.

Uurimistöö kokkuvõtteks saab väita, et kõikidele uurimistöös esitatud uurimisküsimustele saadi vastused ning bakalaureusetöö eesmärk sai täidetud.

Uurimistöö läbiviimisel selgus, et on lapsevanemaid, kel ei ole varasemalt olnud kokkupuudet õuesõppega ning neil pole antud õppemeetodi kohta teadmisi. Lapsevanemate teadlikkuse tõstmiseks õuesõppe osas ja suurendada ka nende panust ning toetust sellele lähenemisviisile, teen ettepaneku lasteaedadele:

1. Kaasata lapsevanemaid õuesõppe tegevustesse ja/või väljasõitudele.
2. Koostada infomaterjale ja/või voldikuid õuesõppe kohta, mis annaks lapsevanematele hea ülevaate õuesõppe olulisusest lapse arengule.
3. Korraldada infokoosolekuid ja/või koolitusi, kus antakse lapsevanematele teadmisi õuesõppe eeliste ja praktiliste näidete kohta õuesõppe rakendamisel lasteaia õppe- ja kasvatustegevuses.

Edaspidi võiks uurida õuesõppe mõju kohta pikemas perspektiivis. Võiks uurida, kuidas mõjutab õuesõppe rakendamine lasteaias last hilisemas haridusastmes, kuidas muutub lapse suhe loodusega ja kuivõrd keskkonnateadlik on laps põhikooli või gümnaasiumi lõpetades võrreldes lasteaiaiga.

KASUTATUD KIRJANDUS

Almann, S., (2009). *Partnerlus - lasteaia ja lapsevanemate koostöö alus*. Rmt Kulderknup, E., (Koost). *Õppe- ja kasvatustegevuse korraldus*. Tallinn, Kirjastus Stuudium.

Alpius, G. (2020) *Lapsevanemate hinnangud õuesõppele ja koostöisele rakendamisele lasteaia õppe- ja kasvatustegevustes*.

<https://www.etera.ee/zoom/84359/view?page=1&p=separate&view=0,0,2481,3508>

(Viimati vaadatud 09.04.2025)

Beauchamp, A-A., Lacoste, Y., Kingsbury, C., Gadais, T. (2022). *When are you taking us outside? An exploratory study of the integration of the outdoor learning in preschool and primary education in Quebec*.

<https://www.frontiersin.org/journals/psychology/articles/10.3389/fpsyg.2022.955549/pdf>

(Viimati vaadatud 18.04.2025)

Bilton, H. (2010). *Outdoor Learning in the early years*. London & New York: Routledge.

Bryman, A., Clark, T., Foster, L., Sloan, L. (2021) *Bryman's Social Research Methods. Sixth Edition*. Oxford University Press.

Canning, N. (2010). *The influence of outdoor environment: Den-making in three different contexts*. European Early Childhood Education Research Journal, 18 (4), 555-566

Coşarbă, E. M., Torkos, H. (2023) *Teacher-parent collaboration in planning and practicing outdoor education in primary school*. Journal Plus Education, Vol. XXXII, no.1/MAY, 2023.

Dahlgren, L.O., Sjölander, S., Strid, J. P., Szczepanski, A. (2012) *Õuesõppe pedagoogika kui teadmiste allikas - lähiumbrusest saab õpiõu*. Tallinn: Tallinna Ülikooli kirjastus.

Dahlgren, L.O. & Szczepanski, A. (2006) *Õuesõppe pedagoogika. Raamatuharidus ja meeleline kogemus. Katse määratleda õuesõpet*. AS Kirjastus Ilo.

Fisher, R. (2005). *Õpetame lapsi mõtlema*. Tartu: Atlex

Gustafsson, P. E., Szczepanski, A., Nelson, N., & Gustafsson, P. A. (2011) *Effects of an outdoor education intervention on the mental health of schoolchildren*. *Journal of Adventure Education and Outdoor Learning*. Taylor & Francis Online.

Hirsjärvi, S., Remes, P., Sajavaara, P. (2005) *Uuri ja kirjuta*. Tallinn: Kirjastus Medicina.

Hõru, B. (2014). *Õuesõppe roll lapse arengus ning vanemate teadlikkus ja arusaam sellest Võru linna lasteaegade näitel*.

<https://www.etera.ee/zoom/1289/view?page=1&p=separate&tool=info> (Viimati vaadatud 09.04.2025)

Kandemir, M. (2025) *Parental involvement in Outdoor Play And Learning (OPAL): Action-based practices*. <https://open.metu.edu.tr/bitstream/handle/11511/112993/10591943.pdf>

(Viimati vaadatud 09.04.2025)

- Keel, K. (2024) *Lapsevanemate suhtumine õuesõppe kasutamisse Tartu lasteaegade näitel*. <https://dspace.ut.ee/items/918636e2-8ed0-4f4a-9370-f1b2843a3631/> (Viimati vaadatud 09.04.2025)
- Kiviranta, L., Lindfors, E., Rönkkö, M-L., Luukka, E. (2023) *Outdoor learning in early childhood education: exploring benefits and challenges*. Taylor & Francis Online.
- Koolieelse lasteasutuse riiklik õppekava. (2008). Riigi Teataja RT I 2008, 23, 152. <https://www.riigiteataja.ee/akt/13351772> (Viimati vaadatud 02.04.2025)
- Krull, E., (2018). *Pedagoogilise psühholoogia käsiraamat*. Tartu Ülikooli Kirjastus.
- Kruuda, M. (2009). *Õuesõpe, avastuslikõpe ja mäng*. Ajakiri Lasteaed.
- Kukharenkova, E. (2023). *Lapsevanemate arusaam õuesõppe olemusest ja sellega kaasnevad ohud nende hinnangul Narva lasteaegade näitel*. https://dspace.ut.ee/bitstream/handle/10062/91276/Kukharenkova_bak.pdf?sequence=1&isAllowed=y (Viimati vaadatud 09.04.2025)
- Käis, J. (1996) *Kooliraamat*. Tartu: Ilmamaa.
- Mart, M. (2021) *Parental Perceptions to Outdoor Activities*. International Journal of Progressive Education, Volume 17 Number 4, 2021.
- Quennerstedt, M., Öhman, M., Öhman, J. (2021). *Friluftsliv, health and quality of life*. Rmt Britta Brügge, Matz Glantz, Klas Sandell. (Koost.). *Friluftsliv explored An environmental and outdoor teaching approach for knowledge, emotions and quality of life – About friluftsliv as a method for health*. Linköping University Electronic Press.
- Raadik, S. (2009) *Õpime õues mängides*. Tallinn: AS Kirjastus Ilo.
- Riley, J. (2007). *Learning in the early years 3-7*. Los Angeles, London, New Delhi, Singapore: Sage Publications.
- Sarv, M- (2012) *Looduse loomise lugu. Õuesõppe koolitajate koolitus*. https://keskkonnaharidus.ee/sites/default/files/uploads/2015/06/LOODUSE_LOOMISE_LUGU_Ouesoppe_koolitus.pdf (viimati vaadatud 27.03.2025)
- Sarv, M., Vilbaste K. (2009). *Miks on hea üks päev nädalas õues õppida?* Rmt. K. Runnel (Koost.). *Keskkond õpetab*. Tartu: AS Ecoprint.
- Sarv, M. (2006). *Õuesõppe pedagoogika teekond Eestis. Eessõna raamatule*. Dahlgren, L.O.& Szczepanski, A. *Õuesõppe pedagoogika*. Tõlge eesti keelde. Tallinn: Ilo.
- Smith, P., Cowie, H., Blades, M. (2008) *Laste arengu mõistmine*. Tallinn: TLÜ Kirjastus
- Szczepanski, A. & Nicol, R. (2005). *Defining outdoor education*. Unpublished manuscript, Linköping University.
- Timoštšuk, I. (2005). *Loodusõpetus alushariduses*. Tallinn: TLÜ kirjastus.
- Timoštšuk, I. (2010). *Looduskeskkonnaga seotud väärtused ja nende kujunemine koolieelses eas*. Rmt veisson, M., (Koost.). *Väärtused koolieelses eas. Väärtuskasvatust lasteaias*. AS Pakett.

- Tuuling, L. (2018). *Õuesõppe rakendamine lasteaias*. Rmt Nugin, K., & Õun, T. (Koost.). *Õppe- ja kasvatustegevus lasteaias*. Tartu: AS Atlex.
- Tuuling, L., Ugaste, A., Õun, T. (2015). *The Use of Outdoor Learning from the Perspective of Preschool Teachers and Principals*. https://www.researchgate.net/profile/Tiia-Oun/publication/285766295_The_use_of_outdoor_learning_from_the_perspective_of_preschool_teachers_and_principals/links/5718815b08aed43f63221309/The-use-of-outdoor-learning-from-the-perspective-of-preschool-teachers-and-principals.pdf (Viimati vaadatud 18.04.2025)
- Tuuling, L. (2013). *Õuesõpe - lõimitud aktiivse õppimise parim eluviis*. Rmt Nugin, K. (Koost.). *Üldõpetuse rakendamine lasteaias*. Tartu: AS Atlex.
- Veisson, M., (2018). *Õuesõppe rakendamine lasteaias*. Rmt Nugin, K., & Õun, T. (Koost.). *Õppe- ja kasvatustegevus lasteaias*. Tartu: AS Atlex.
- Vihman, M (2016) *Maastikumäng kui õppevorm. Aktiiv- ja õuesõpe*. AS Atlex, Tartu
- Villak, J. (2017). *Lapsevanemate teadlikkus looduskeskkonna rollist lapse arengus*. <https://www.etera.ee/zoom/32274/view?page=1&p=separate&tool=info> (Viimati vaadatud 10.04.2025)
- White, J. (2008). *Playing and Learning Outdoors*. London & New York: Routledge.
- Özgem, K., Akçil, U. (2022). *An Investigation of Preschool Level Out-of-Class Education Activities in Finland, Estonia, Ireland, and Turkey within the Framework of 21st Century Skills*. <https://www.mdpi.com/2071-1050/14/14/8736/pdf?version=1658137846> (Viimati vaadatud 18.04.2025)

LISAD

Lisa 1. Küsimustik lapsevanematele

Erinevates vanustes laste vanemate suhtumise võrdlus õuesõppesse ühe Tartumaa lasteaia näitel

Lugupeetud lapsevanem!

Olen Tartu Ülikooli Narva kolledži koolieelse lasteasutuse õpetaja mitmekeelses õppekeskkonnas eriala üliõpilane Kristi Heinaste. Palun Teie abi oma lõputöö uurimuse läbiviimisel.

Kirjutan oma lõputöö teemal "Erinevates vanustes laste vanemate suhtumise võrdlus õuesõppesse ühe Tartumaa lasteaia näitel", mille eesmärgiks on välja selgitada Elva Linna Lasteaia lapsevanemate arusaam õuesõppest kui pedagoogilisest lähenemisviisist ja ootused seoses õuesõppe rakendamisega lasteaia õppe- ja kasvatustegevustes.

Küsimustik on vabatahtlik ja anonüümne. Saadud andmed esitatakse üldistatud kujul ja Teie andmeid ei avalikustata.

Olen Teile väga tänulik, kui leiate aega küsimustele vastata.

Küsimustik koosneb 26 küsimusest ja nendele vastamine võtab umbes 10 - 15 minutit. Palun märkige Teile sobiv variant või kirjutage vastus avatud küsimusele. Mitme lapse osalusel võib küsimustikule vastamine toimuda mitmel korral.

Ettepanekute ja küsimuste korral pöörduge minu poole.

Lugupidamisega,

Kristi Heinaste

kristi.heinaste@gmail.com

* Viitab kohustuslikule küsimusele

Teie olete:*

Ema

Isa

Teie vanus?*

... - 20a

20 - 30a

30 - 40a

40 - 50a

50 - ...a

Teie haridus?*

põhiharidus

keskharidus

keskeriharidus

kõrgharidus (bakalaureus, magister, doktor)

Kui vana on Teie laps?*

kuni 2a.

2 - 3a.

3 - 4a.

4 - 5a.

5 - 6a.

6 - 7a.

Millises lasteaia õppehoones Teie laps käib?*

Järve

Murumuna

Peedu

Õnneseen

Kui hästi olete kursis mõistega "õuesõpe"?*

Ei tea üldse

1

2

3

4

5

Väga hästi

Mida tähendab Teie arvates õuesõpe?*

.....

Millisest allikast olete saanud teavet õuesõppe kohta? Märkige ära kõik vastused, mis Teile sobivad. *

Lasteaiast

Internetist (sh meedia)

Raamatutest

Koolitustel

Kogukonnalt

Teadmised puuduvad

Muu:

Kas peate õuesõpet oluliseks osaks lasteaia õppe- ja kasvatustegevustes?*

Jah

Pigem jah

Pigem ei

Ei

Ei oska vastata

Kui oluline on Teie arvates, et õppetegevused toimuksid ka õues?*

Väga oluline

Pigem on oluline

Pigem ei ole oluline

Üldse ei ole oluline

Ei oska vastata

Kas olete nõus järgneva väitega:

"Õuesõpe mitmekesistab lapse õppeprotsessi"??*

Olen nõus

Pigem olen nõus

Pigem ei ole nõus

Ei ole nõus

Ei oska vastata

Millised on Teie ootused lapse õuesõppes osalemisel? Märkige ära kõik vastused, mis Teile sobivad. *

Laps arendab loovust

Laps avastab loodust

Laps parandab sotsiaalseid oskuseid

Laps õpib eluks vajalikke praktilisi oskusi

Muu:

Palun andke hinnang järgnevatele väidetele õuesõppe mõju osas lapse arengule. *

Olen nõus   Pigem nõus   Pigem ei ole nõus   Ei ole nõus   Ei oska vastata

Õuesõpe on lapse heaolule positiivne.

Õuesõpe arendab lapse loovust.

Õuesõpe parandab lapse sotsiaalseid oskuseid.

Õuesõpe soodustab tervislikku eluviisi.

Õuesõpe parandab lapse keskendumisvõimet.

Õuesõpe nõrgestab lapse tervist.

Õuesõpe on lapsele väsitav ja kurnav.

Õuesõpe võiks toimuda iga ilmaga.

Kas lapse aktiivne osalemine õuesõppes mõjutab tema osalemist teistes õppetegevustes? *

Jah, positiivselt.

Jah, negatiivselt.

Ei oska vastata.

Palun andke hinnang, kuidas õues läbiviidav õppetegevus toetab laste teadmiste ja oskuste arengut erinevates valdkondades.*

Toetab Pigem toetab Pigem ei toeta Ei toeta üldse Ei oska vastata

Kõne ja keele areng (sh sotsiaalsus)

Matemaatiliste teadmiste kujunemine (sh loogika, geomeetria)

Lugemis- ja kirjutamisoskuste kujunemine

Kunstioskuste areng

Füüsiline areng

Ümbritseva keskkonna tundmaõppimine

Kui tihti tahaksite, et Teie lapse rühmas toimuksid õppetegevused õues? *

Iga päev

1-2 korda nädalas

Paar korda kuus

Ei taha, et üldse toimuksid

Millised mured võivad tekkida seoses õuesõppe rakendamisega? Märkige ära kõik vastused, mis Teile sobivad. *

Ebasoodsad ilmastikuolud

Ohtlikud olukorrad

Tervisega seotud mured

Ei teki muresid

Muu:

Põhjendage oma eelnevat valikut. *

.....

Millisel aastaajal saab Teie hinnangul õuesõpet korraldada? *

Suvel

Sügisel

Talvel

Kevadel

Igal aastaajal

Põhjendage oma eelnevat valikut.*

.....

Millised on Teie arvates õuesõppe rakendamise positiivsed küljed?*

.....

Millised on Teie arvates õuesõppe rakendamise negatiivsed küljed? *

.....

Kas sooviksite lasteaialt saada rohkem teavet õuesõppe meetodite ja eeliste kohta laste arengule? *

Jah

Ei

Ei oska vastata

Muu:

Millistest õuetegevustest olete koos lapsega lasteaia osa võtnud? Märkige ära kõik vastused, mis Teile sobivad. *

Matkad

Spordiüritused

Õppekäigud

Õppetegevused (sh meisterdamised)

Mida teete koos lapsega õues kõige meelsamini? Märkige ära kõik vastused, mis Teile sobivad. *

Ujumine

Mängimine (sh sportlikud mängud)

Jalgrattaga sõitmine

Jalutamine

Kelgutamine

Suusatamine/lumelauaga sõitmine

Vaatlused ja uurimine

Muu:

Kas sooviksite jagada Teie jaoks olulist kogemust või mõtet seoses õuesõppega?

.....